

Новини ▶ 6-7
Популистка
игра с лихвените
проценти

Финансисти и банкери отхвърлиха идеите на Волен Сидеров за държавно регулирани лихви по кредитите

Компании ▶ 11

Цветелина
Бориславова излиза
от СИБАНК

▶ Банката ще увеличи капитала си с близо 10 млн. лв.

Компании ▶ 12-13
Ръст в продажбите
на фармацевтичната

Приходите от продажби на фармацевтичните компании, качени за търговия на Българската фондова борса, се повишават с 14% до 154.2 млн. лв.

Компании ▶ 14
Нов опит за
търгово в
“Оргакхим”

“Поликолор”, “Уайтбийм Холдинг Лимитед” и “Тайдал Уейв Трейдинг Лимитед” предлагат да изкупят акциите на останалите акционери на цена от 86 лв.

pari.bg
Пари

Вторник

1 юни 2010, брой 100 (4911)

USD/BGN: 1.58920

▲ +0.63%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.23070

▼ -0.62%

Българска народна банка

Sofix: 381.68

▼ -0.16%

Българска фондова борса

BG40:108.66

▲ +0.71%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

КРАЯТ НА КВАРТАЛНИЯ ИНТЕРНЕТ

Броят на доставчиците на широколентов интернет намалява, въпреки че расте броят на абонатите. Окрупняването и изсветляването ще заличат от пазара голяма част от регистрираните в момента 702 доставчика. Около 40% от тях са в сивия сектор ▶ 4-5

Коментар ▶ 2
Министерство
на всичките
работи

От вчера защитата на чуждите инвестиции вече е работа на Министерството на вътрешните работи. Така пише в официалното съобщение на сайта на ведомството по повод операция “Мошениците”

Новини ▶ 8
Планът за
ВЕИ е
пред провал

Документът, който трябва да регламентира развитието на ВЕИ сектора у нас до 2020 г., се оказал пълен с грешки и неточности за състоянието на енергийната система

Новини ▶ 9

Само една аукционна къща
е легитимна на пазара

Разпоредбите в Закона за културните ценности, свързани с търговията с произведения на изкуството, са неясни и трудно изпълними

Медии ▶ 22-23

Битката за шеф
на БНТ започна

Според някои експерти се очаква да има голям наплив от кандидати. Вяра Анкова е най-вероятният нов генерален директор на телевизията

Илюстрация: Вихър Ласков

Печеливш
Ирена Георгиева

Ирена Георгиева, председател на Българската асоциация на туроператорите и туристическите агенти, е избрана за президент на европейския комитет на Асоциацията на туристическите агенти в Европа (ЕСТТА). Георгиева е и собственик на „Балкан Комфорт Д.М.С.". Приоритет в едногодишното ми председателство ще бъде ревизията на европейската директива за пакетните туристически пътувания, заяви Георгиева.

Губещ
Данъкоплатците

Три дни повече са работили тази година данъкоплатците, за да напълнят хазната. Днес е денят, в който гражданите започват да работят за себе си. През 2010 г. българите работиха 5 месеца, за да си платят данъците и таксите. Така нареченият „Ден на свобода от правителството“ се изчислява от Института за пазарна икономика и през последните години настъпваше винаги преди края на май.

Мнения

► **Абе какъв гръцки сценарий**, какви 5 лв., всеки мушморок, който се пише финансист икономист, ако в интервю не спомене термина „гръцки сценарий“, ще му се смеят направо. Аз му се смея на тоя смешник Ричард Ран с неговите глупави сценарии.

Кара Кольо

► **Конкурсът „Евровизия“** до голяма степен е политизиран и това не е тайна за никого. Трудно е човек да критикува резултатите от такъв конкурс, защото колкото и добре да се представим, няма да станем победители поради една-единствена причина - различни геополитически виждания. Може и да се изложим тотално и да станем първи, но само ако политиките са на една вълна.

Калина

pari.bg Топ 3

1 Недостатъчна инвестиция в реклама на песента „Ангел си ти“ е сред основните причини за отпадането на Миро още на полуфинала на тазгодишната Евровизия.

2 България е на път да тръгне по спиралата на хроничния дефицит. Това предупрежда икономистите от Института за пазарна икономика Светла Костадинова и Петър Ганев.

3 УниКредит Булбанк ще разпредели цялата си печалба за 2009 г. като дивидент, реши общото събрание на акционерите.

Коментар

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Министерство на всички работи

От вчера защитата на чуждите инвестиции вече е работа на Министерството на вътрешните работи. Така пише в официалното съобщение на сайта на ведомството по повод операция „Мошениците“. Премиерът и вътрешният министър често казват, че борбата с престъпността е най-сериозната антикризисна мярка. Така вече имаме отговори на два основни въпроса:

► **Какво правите срещу кризата?**
- Провеждаме полицейски операции.

► **Какво правите за чуждите инвестиции?**
- Провеждаме операция „Мошениците“.

Вероятно скоро ще дойде моментът, когато МВР ще отговаря и на въпросите „Трябва ли възрастни жени да бъдат оплождани in vitro?“ и „Колко да бъдат пределните разрешени лихви по кредитите?“. Разбира се, че активността на МВР е необходима и отдавна очаквана. Рекордното обществено одобрение доказва това. Гражданите искат да виждат арести и засега ги виждат редовно. Прехвърлянето на рейтинг обаче е

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

Вместо да покаже ясна и категорична позиция по важните въпроси, управлението се опитва да зарази цялата икономика с въодушевлението от успехите на МВР

рисковано начинание. А в момента управлението точно това се опитва да направи - да прехвърли част от високия рейтинг на вътрешния министър върху останалите сфери. Затова беше измислено ключовото изречение, че арестите са най-силната антикризисна мярка. Затова и вчера МВР нарече поредната си операция „защита на чуждите инвестиции“. Тази стратегия няма да свърши работа.

Вместо да се опитват да постигнат непостижимото, управляващите могат да започнат с две малки стъпки:

1. Да пресекат опитите на своя некоалиционен партньор Волен Сидеров да задмине дори и най-добрите постижения в сферата на популизма. Предложението държавата да определи таван на лихвите е възможно най-подходящият пример за ляв популизъм. Вместо финансовият министър и губернорът на централната банка да се срещат публично със Сидеров, да изслушват лично предложението му и така да го легитимират, управляващите трябва да кажат само

две думи: това е глупост. **2. Да престанат да обвиняват чуждия бизнес за това,** че на отделни компании им е било позволено да злоупотребят с монополното си положение. Вместо да размахва пръст пред инвеститорите, властта може да се фокусира върху истинския виновник - контролните органи, които по неизвести публично, но лесни за предпологане причини са си затваряли очите.

Мислите ли, че чуждите инвеститори няма да забележат това? Защото, да да провежда МВР операции в „защита на чуждите инвестиции“, първо трябва да има инвестиции. Но вместо да покаже ясна и категорична позиция по важните въпроси, управлението се опитва да зарази цялата икономика с въодушевлението от успехите на МВР. И да претвори в реалност един много стар виц: че МВР означавало „министерство на всичките работи“. Ако са решили да вървят нагам обаче, възниква следващият въпрос: „А защо плащаме и на останалите?“

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lapostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
gandreev@pari.bg
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
mveromirova@pari.bg
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395438
ivan.bedrov@pari.bg
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
mivanov@pari.bg

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
mkisiova@pari.bg
ЖУРНАЛИСТИ:
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
bvacheva@pari.bg
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
dcherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
kyaneva@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iphilipova@pari.bg

Аманас ХРИСТОВ - 4395818
ahristov@pari.bg
Николема ЦВЕТКОВА - 4395876
ncvetkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
rdimitrova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
epulcheva@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
ggeorgiev@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
mangelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„ Днес един министър се занимава с купуване на багери, трактори, пирони... Всичко пада само върху мен

► Росен Плевнелиев, министър на регионалното развитие и благоустройството

Число на деня

1.6%

► е инфлацията в еврозоната през май, сочат предварителните данни на статистическата служба "Евростат"

Крайно нуждаещи се

ВСС ще разследва съдиите с имоти край морето

Предложение за образуване на дисциплинарни производства по случая "Приморско" ще бъдат внесени на 3 юни от комисията по професионална етика и превенция на корупцията към ВСС. По-рано магистратите, чиито имена бяха замесени в скандала с имоти в Приморско, бяха изслушани от етичната комисия на Висшия съдебен съвет. Роднини на съдиите са получили общински имоти и право на строеж в качеството си на крайно нуждаещи се.

Съдията от Върховия административен съд Николай Урумов дори се появи на изслушването с дъщеря си, която е получила имот. Деница Уримова е младши съдия в Благоевград. Пред етичната комисия обясне-

ния дадоха още двама съдии от ВАС - Панайот Генков и Андрей Икономов.

Тримата с Урумов бяха ръководители на отдели в съда, но бяха отстранени от председателя Константин Пенчев и сега са редовни съдии във Върховния административен съд. Във Висшия съдебен съвет беше извикан и председателят на Софийския апелативен съд Веселин Пенгезов. На излизане съдията Николай Урумов отказа да коментира, а председателят на САС Веселин Пенгезов обяви, че върху него е оказван натиск, защото някой не иска да е председател на съда. "Свързваха ме с "Нагли", с "Октоподи", сега други ми приписват", каза Пенгезов.

„ Не искам да бъда фотографиран! Ще коментирам след края на световното първенство по футбол

► Николай Урумов, съдия във Върховния административен съд

„ Явно някой не иска да съм председател на този съд. Натискът върху мен е много голям

► Веселин Пенгезов, председател на Софийския апелативен съд

► Съдията от Върховия административен съд Николай Урумов дойде на изслушването пред етичната комисия на ВСС с дъщеря си, която е получила имот. Деница Уримова е младши съдия в Благоевград

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

► Активисти от турския кораб, който също е част от европейския конвой

СНИМКА REUTERS

Двамата български журналисти са в Израел и са невредими

Репортерът Светослав Иванов и операторът Валентин Василев от bTV бяха задържани заедно с други европейски журналисти от израелските сили.

По-късно външният министър Николай Младенов съобщи в twitter, че журналистите са невредими и са свалени в град Ашдод. Сутринта в понеделник при израелско нападение срещу шестте кораба от мисията загинаха най-малко 15 души.

С конвой освен европейски представители пътуват около 700 палестински активисти.

Междувременно Турция настоя за извънредно заседание на Съвета за сигурност на ООН по случая.

Европейският съюз остро осъди нападението. Българското външно министерство по дипломатически път е поискало незабавното освобождаване на българските журналисти.

Времето на малките интернет фирми изтече

Над 40% от доставчиците работят на сиво, пазарът тепърва ще расте

Окръпняване и изсветляване. Това са очакванията за развитието на бизнеса на интернет доставчиците в България. Защото и в момента няма кой да ви каже точно колко са те, въпреки че бизнесът им подлежи на регистрация в Комисията за регулиране на съобщенията. Статистиката на телекомуникационния регулатор показва, че към края на миналата година у нас функционират точно 702 компании, предоставящи услугата бродбанд, или широколентов интернет. Според едни обаче това число е твърде високо, а според други - твърде ниско. Колкото и да са играчите обаче, процесът на окръпняване на бизнеса им тече от няколко години насам и ще продължи. Защото малките квартални оператори не могат да споделят на темпото на големите играчи, които освен интернет вече предлагат и телевизия, и телефони. При това с доста по-високо качество и според тях - на максимално ниски цени. Иначе казано, естественят отбор на пазара предстои, което носи своите позитиви и негативи за потребителите.

Сиво, още сиво, много сиво

Около 40% от доставчиците на интернет в България работят на сиво, твърдят от „Виваком“. Това означава, че те не плащат данъци, не осигуряват работещите за тях служители и не следят за качеството на услугата, коментира Йордан Йорданов, изпълнителен директор на „Мегалан“. Компанията му обслужва около 65 хил. абоната в София, а от есента планира експанзия и извън пределите на столицата.

На практика само в София оперират над 100 интернет доставчика, твърдят от „Виваком“. Компанията също участва на интернет пазара най-вече посредством ADSL услугата си, която е използвана от около 300 хил. души. Тя обаче е по-популярна в страната, където телекомът няма конкуренция. В София обаче доминантата

технология е LAN, която позволява по-високи скорости на по-ниски цени, казва Теодор Захов, изпълнителен директор на обединението между „Спектрум Нет“ и „Орбител“. Според данни на „Виваком“ около 50% от целия пазар се държат от различни LAN доставчици, а около 19% се управляват от кабелни оператори, които са диверсифицирали бизнеса си с предлагането на интернет.

Икономически неугодно

Въпреки че в България има около 2.6 млн. потребители, пазарът не може да си позволи да издържа толкова много компании. На него трябва да функционират по-малко играчи, което иска консолидация, коментира Захов. Според него у нас има място за не повече от 7-8 компании, които да предлагат услугата достъп до интернет. А в момента само в столичния квартал „Гео Милев“ има 12 оператора, които се занимават с тази дейност. Или поне толкова са известни. Този бизнес е лесен - необходима е инвестиция в няколко кабела, рутер и доставчикът вече е налице.

Според играчите от светлата страна на бранша такива малки оператори не могат да издържат на темпото на големите. Според Йорданов и в момента те съществуват само заради по-ниските цени, които предлагат. Приходите им обаче не стигат за инвестиции в подобряване на услугата, както и в диверсификацията на бизнеса, което ще се наложи на даден етап. Друг въпрос е и качеството на достъпа, което осигуряват по-големите играчи, което е по-високо. А потребителите в България се разглезиха и очакват все повече от интернет доставчиците си, коментира Йорданов.

И отново кризата

Кризата също казва своята тежка дума и част от абонатите са се отказали от достъпа си до интернет вкъщи.

Въпреки че за немалка част от потребителите това е услуга, равностойна на тока или водата, има клиенти, които пестят разходи и спират достъпа си до интернет с всички негативи, които им носи това, казва Захов. Кое то носи и негативи за бизнеса. Затова той е на мнение, че консолидацията в интернет бранша ще продължи.

Захов обаче не отрича положителния ефект от съществуването на подобни малки, макар и сиви играчи. От една страна, те спомогнаха за подобряването на услугата. Връзка, която в момента в България струва 12 EUR, в Западна Европа ще е на цена от 50 EUR на месец, смята Йорданов. Кое то го кара да прогнозира, че промяна в цените няма да има до момента, до който не се популяризират пакетните услуги. Или предлагането на интернет, телефон и телевизия от един и същи доставчик.

Кое то не е по силите на малките играчи на пазара и означава, че процесът, започнал преди години, ще продължи да се развива и през 2010 г. Въпреки кризата. А цените за окръпняването започват от 100 EUR за абонат при по-малките доставчици. И стигат до 20-30 пъти месечния оборот при по-големите компании от сектора, което се смята необосновано високо за желаещите да купуват. И най-вероятно ще бъде използвано.

Христо Ласков

► Висящите кабели трябваше да са минало в София. Те обаче още са факт, в което воеща роля имат малките играчи в интернет бранша

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Няма място за поевтиняване на услугата

Всеки оператор подлежи на регистрация. Друг е въпросът дали самият оператор извършва дейност и обявява точния брой свои клиенти. Затова се получава и такава негативна статистика за ниския брой интернет потребители в България. Според мен реалният брой абонати, които използват широколентов интернет в момента, е около 50-60% от домакинствата за София.

Има много малки оператори, които обслужват 1-2 входа на блок в някой квартал. Те са изцяло в сивия сектор. По-големите от тях - които имат над 2 хил. абоната - декларира нещо,

Йордан Йорганов, изпълнителен директор на „Мегалан“

” **Бизнесът ни продължава да расте, което се дължи най-вече на новите ни абонати**

но не всичко. Те обаче не помагат за конкуренцията в сектора. А сега по-малко абонати значи по-малко деклариран приходи и съответно - по-малко данъци. Голяма част от регистрираните оператори в България вече не съществуват - има компании, които вече са продали бизнеса си, но все още фигурират в регистрите на КРС.

Интернет е едно от последните неща, от които потребителите се лишават. Затова и ние запазваме ръста си от предходните години, но това се дължи най-вече на новите ни абонати. Разликата е, че докато преди 70% от новите ни абонати бяха хора,

който никога досега не са ползвали интернет, сега голяма част са потребителите, които сменят оператора си. Кризата съвпадна с насищането на пазара, поне в София.

Вече не е финансово изгодно да падат цените за интернет достъп. Това може да стане само ако се предложат пакети услуги заедно с телевизия и телефония. Ние предлагаме телевизия от 7-8 месеца, а до септември ще пуснем и телефонната си услуга. Планираме и да развием мрежата си и извън София, но това ще стане по органичен път - тоест, без изкупуване на вече съществуващи мрежи.

Потребители
Криворазбрана
статистика

► Освен за по-малко ганъци сивият сектор при интернет доставчиците класира България на последните места по проникване на интернет.

► Според данните на Европейската комисия едва 11% от българите имат широколенков достъп до мрежата, което се струва нереално на операторите.

► Само в София 50-60% от домакинствата разполагат с такава връзка, казва Йордан Йорданов от „Мегалан“.

► Според него по-малките доставчици не декларират точния брой на абонатите си, за да укриват приходи, което от своя страна се отразява негативно на официалната статистика.

702

► компании предоставят услугата широколенков интернет в България към края на 2009 г., показват данните на Комисията за регулиране на съобщенията

100

► EUR на абонат струва бизнесът на малките оператори, които обслужват под 1000 клиента

Интервю Теодор Захов, изпълнителен директор на „Спектрум Нет“ и „Орбител“**Дребните оператори помогнаха за ръста на услугата в България, но вече няма място за тях**

На пазара няма място за повече от 7-8 компании, смята Теодор Захов

Има ли някаква статистика колко точно са интернет операторите в България?

- Доставчици има много, но няма ясно преброяване. Нашият бизнес е под регистрация на КРС. Повечето компании се регистрират като оператори на мрежи за предаване на данни, което не е съществена разлика. По принцип никой не знае колко доставчици има в България. По-големите играчи обаче са не повече от 10-20 компании. От тях се открояват 3-4, които са по-големи от всички останали.

Проблем ли е фактът, че не се следи секторът?

- Сив сектор има в цялата икономика. Така и при нас има компании, които играят на тъмно - не плащат на служителите си на светло и т.н. Това обаче не е уникално за пазара на интернет.

Има ли статистика какъв процент от потребителите са на светло и колко са на тъмно?

- Има дори и оператори, които не са регистрирани като фирми. Пропорционално погледнато обаче, това са дребни нарушители. Въпреки че е така, те носят полза на потребителите си. Не ги защитавам, но те са твърде дребни от икономическа гледна точка и създават проблеми от друго естество. Един от тези проблеми е, ако някой техен абонат използва интернет за нелегални цели, защото достъпът до данните за трафика му се забавя.

Как се развива самият пазар на интернет у**нас?**

- В момента компаниите, предоставящи достъп до интернет, са твърде много, което не е нормално за пазар като българския. На него трябва да функционира по-крупни играчи, което иска консолидация. Затова малките фирми трябва да се сливат или да бъдат изкупувани. При нас продължава консолидацията, която започнахме преди години, въпреки че след изкупуването на „Орбител“ нямаме друга голяма сделка. Планираме да изкупуваме и извън София, но търсим компании на местата, на които имаме големи операции. Проблемът при тези малки оператори е, че те често искат неадекватна цена за бизнеса си, което спира сделките. Няма да се случи така, че цените да скочат до небето и да се върнат времената, в които оператор се продава на цена 20-30 и дори повече пъти, колкото месечния му оборот. Това е извън всякакво разумно мислене. Тази консолидация няма да стане бързо, но върви.

Какъв е максималният брой компании, които трябва да останат на пазара според вас?

- Не повече от 7-8 компании. А в момента освен регистрираните в КРС над 700 доставчика има и още 100-200 никому неизвестни. Смятам, че има място за не повече от 7-8 компании, защото в различни региони на държавата ще останат силни регионални играчи. На нас обаче ни е необходимо повече, защото пазарът ни е такъв. По-малките играчи имат големи трудности, защото нямат достатъчно средства да се развиват и да мащабират бизнеса си. Много малкият играч не е в състояние и да инвестира

► Конкуренцията при интернет доставчиците е изострена до много висока степен, казва Теодор Захов

било в инфраструктура, било в иновации. Телекомуникационният бизнес се движи благодарение на икономиката на мащаб, т.е. ако една фирма е много малка, тя не реализира адекватен бизнес модел.

Доколко бизнесът е засегнат от кризата?

- Като цяло бизнесът ни може да се причисли към относително слабо засегнатите от кризата, което се дължи най-вече на факта, че услугата ни вече е на практика комунална. Комуникациите не може да бъдат спрени, защото иначе се рискува всичко, т.е. интернет стана като тока или водата за потребителите. Не мисля, че през 2010 г. пазарът ще отчете ръст, но консолидацията ще продължи. Като казвам, че няма да има ръст, не означава, че всички ком-

пании ще са на нулата. Напротив, някои фирми ще растат за сметка на други. А с най-голям потенциал за растеж са най-големите фирми. Като обем пазарът обаче няма накъде да се разширява.

Може ли да има промени в цените?

- Не мисля, че има място за промяна на цените, Конкуренцията е изострена до много висока степен, най-малкото защото част от компаниите не плащат адекватните разходи, които би трябвало. Цените не може да паднат, защото вече на практика са на дъното си. Ако има намаляване, то ще е за сметка на качеството, което обаче нито един сериозен играч не може да си позволи.

Дали малките фирми помогнаха за развитието**то на интернет гостъпа в България и качеството му?**

- Да, високата конкуренция помогна за това развитие. Всъщност конкуренцията е толкова висока, че дори не е здравословна. Има много фирми, което пречи на развитието, тъй като всички играчи са притиснати финансово. А това пречи на развитието им. За да има развитие, трябва да има един обем печалби, за да може да инвестира. Всъщност 99% от фирмите са под необходимия размер на растеж, за да може да си позволят инвестиции. На практика има 4 компании, които може да си позволят нещо такова. За това и консолидацията е неизбежна. Никой обаче не може да каже кога точно ще стигнем ниво на един консолидиран пазар.

Христо Ласков

Мобилният интернет настъпва в определени ниши

Операторите отчитат трицифрени ръстове на трафика през мрежите си

Паралелно с развитието на традиционните доставчици на интернет пазара в България настъпват и мобилните, и WiMAX операторите, които също предлагат достъп на абонатите си. Засега обаче техните продукти са твърде нишови и се ползват от относително малък дял потребители.

Без жица

От трите мобилни оператора отчитат трицифрени ръстове на интернет трафика през мрежите си за 2009 г. Въпреки това той остава твърде малко перо в

приходите им и се използва предимно от собствениците на смартфони. Въпреки че от „М-Тел“ отчитат 200% ръст на продажбите на лаптопи през миналата година. Преносимите компютри вървят в комплект с пакет мобилен интернет от оператора, а подобна практика имат и „Глобул“, и „Виваком“. Според статистиката обаче трафикът през мрежата на „Глобул“ за цялата минала година е 190.6 хил. гигабайта.

Алтернатива

Паралелно с мобилните оператори у нас функционира и три WiMAX оператора - „Макс Телеком“, „Транс Телеком“ (вече 4ever) и „Нексом“. До средата на април „М-Тел“ също има-

ше лиценз за развитие на технологията, но го продаде на „Макс Телеком“, управлявана от Красимир Стойчев. Петият WiMAX лиценз у нас е собственост на Cartier.bg, които обаче не предлагат функционална мрежа. Въпреки че услугата се радва на не лош интерес от страна на потребителите, развитието ѝ е спъвано от развитието на критична маса крайни устройства, поддържащи стандарта. Въпреки това операторите се опитват да разнообразят предложенията си с оферти като Wi-Fi рутер в комплект с USB WiMAX модем. Предложението е хит на пазара през последните месеци, твърди Иван Павлов, маркетинг мениджър на оператора.

191

► хил. гигабайта е трафикът на данни през мрежата на „Глобул“ през 2009 г., показва статистиката на оператора

► Мобилният трафик набира скорост през последните години, но остава малка част от приходите на операторите

Популистка игра с лихвите

Правителството не може административно да определя лихвите в България, категорични са финансистите и банкери

Предложенията на лидера на „Атака“ Волен Сидеров за държавно регулиране на лихвите е чист популизъм, коментираха за в. „Пари“ финансистите и банкери. Те бяха категорични, че няма как правителството да определи таван на лихвите, тъй като те на практика отразяват риска на държавата.

Управителят на БНБ Иван Искров е консервативно настроен по отношение на предложението за административно определяне на лихвения процент. Това каза Волен Сидеров след среща с централния банкер и тримата подуправители на банката. По-късно БНБ прати съобщение, в което се посочва, че ръководството на банката БНБ е резервирано към идеите за административно регулиране на лихвите по кредитите.

Реалността е друга

Лихвите, по които различни банки у нас отпускат кредити, се определят в зависимост от цената на привлечения ресурс, казаха банкери. По думите им няма как да се въведе механизъм, който да обвързва максималната лихва по кредитите със средния лихвен процент по депозитите, каквото е предложението на „Атака“. Цената на ресурса не може да се обвързва с коефициенти или да има таван на лихвите, категорични са банкерите.

Написани игеи

От „Атака“ са разработили законопроект за изменение на Закона за кредитните

Билиана Вачева
bvacheva@pari.bg

институции. В него е записано двата вида лихви да са обвързани с коефициент от 1.5. Така, ако средната лихва по депозитите е 4%, максималната лихва по кредитите не може да надвишава 6%.

Банките са частни търговски дружества и по никакъв начин не може правителството да определя каква да е лихвената им политика. Освен това всеки банкер определя на каква лихва ще финансира даден проект в зависимост от обезпечението и риска. Затова не може да има фиксирано ниво на лихвения процент, допълниха финансистите.

Какво ще се случи

Има риск, ако лихвите по кредитите се определят административно. Много банки у нас ще са на загуба, смятат банкери. Освен това има само един начин, при който държавата може да определя цената на финансирането, и тя е, ако правителството дава някакъв ресурс на банките. Когато обаче банките се финансират на пазарен принцип, няма как да има държавна регулация.

Ако правителството реши да интервенира (да се намеси) на междубанковия

паричен пазар, т.е. да налее ликвидност в системата, тогава то може да наложи определени условия на банките, които искат да ползват този ресурс, коментира за в. „Пари“ Бисер Манолов, председател на Фонда за гарантиране на влоговете в банките.

Финансови експерти обясниха, че има вариант да се наложат регулации върху някои от таксите, които банките начисляват. Като например таксите за обслужване, тарифите и др.

Пак ни сравняват с Европа

От „Атака“ коментираха, че в момента лихвите у нас са 2 пъти по-високи от средните за Европейския съюз. Според финансистите това е напълно логично, тъй като рисковата премия на България (т.нар. Credit Default Swap) е с 270 точки по-висока от тази на Германия. С други думи казано, пазарът е този, който определя страната ни като по-рискова, и затова и лихвите у нас са по-високи.

И Дянков влезе в играта

В интригата около държавното определяне на лихвите „Атака“ се опита да въвлече и финансовия министър Симеон Дянков. Партията на Сидеров в края на миналата седмица изпрати прессъобщение, в което се посочва, че Дянков е подкрепил идеите.

По-късно от финансовото ведомство посочиха, че министърът отново е напомним за независимостта

” Ръководството на Българската народна банка е резервирано към идеите за административно регулиране на лихвите по кредитите

Прессъобщение на централната банка

” Ако правителството реши да се намеси на междубанковия пазар, т.е. да налее ликвидност, може да наложи определени условия на банките

Бисер Манолов, председател на Фонда за гарантиране на влоговете в банките

► Промените, които ние предлагаме в проекта за кредитните институции, подлежат на дискусия и редакция. Те не са окончателни, каза лидерът на „Атака“ Волен Сидеров

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

на централната банка от изпълнителната власт и необходимостта предложението да се консултира с управителя на БНБ Иван Искров.

Да не се мерим с големите

БНБ не е Европейската централна банка или Федералният резерв, които могат да си позволят да печатат пари

и да финансират банките на много ниски лихвени нива. Причината е, че ние сме във валутен борд и паричната маса у нас е строго определена.

Не може да се поставят условия на банките

” Не е лошо да има по-засилен регулация в банковия сектор

Менга Стоянова, председател на комисията по бюджет и финанси

Към момента няма официално становище на ГЕРБ по предложенията на „Атака“ за държавна регулация на банковия сектор у нас. Нужен е внимателен анализ, тъй като не може да се поставят условия на банките, заради които те да формират загуби.

Сега има доста сериозна регулация, тъй като банките са задължени да заделят сериозни „провизии“, за да няма риск на необслужване на кредитите. Банковият сектор е изключително чувствителен и понякога само слухове променят условията, в които той работи.

По принцип не е лошо да има по-засилен регулация в банковия сектор. Това е и европейска политика в

момента. Знаете, че и Европейският съюз в момента търси пътища за увеличаване на регулацията в банковия сектор, тъй като именно оттам тръгна кризата.

Но все пак, когато говорим за регулация, трябва да внимаваме доколко тя би попречила на пазарното състояние на банките. Те са самостоятелни стопански субекти, които дават заеми срещу лихва, но осигуряват ресурса за тези заеми от набиране на средства или финансиране от други банки.

Извличайки този ресурс, те плащат съответната лихва за това и не биха могли чисто административно да бъдат накарани да отпускат кредити с по-ниска лихва, отколкото е лихвата

на привлечения ресурс.

Важно да се вземе под внимание съотношението, което банките имат между привлечения ресурс от страната и привлечения ресурс отвън. Ресурсът от страната се формира от депозитите с по-високи лихвени проценти, които влияят и върху лихвите на отпуснатите кредити. Но ресурсът, който се привлича от страната, е ограничен, така че е важно да се види какъв е външният ресурс в банките и при какви условия те го използват.

Цената на привлечения ресурс отвън би могла да падне в случай, че се води строга фискална политика и България влезе в ERM II.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ПО КРЕДИТИТЕ

Операторите се споразумяха за преносимостта

До 30% отстъпка при пренасяне на над 500 номера предвиждат приетите промени в процедурата

Телекомуникационните оператори успяха да постигнат единно споразумение за опростяването на процедурата по преносимост на стационарните номера, научи в „Пари“. Документът е бил подписан от всички 20 компании от бранша и предвижда до 30% отстъпки при прехвърляне на голям брой номера от една мрежа в друга. Първоначалното желание на алтернативните телекоми бе отстъпката от задължителната такса за пренос от една мрежа в друга да бъде до 60%.

Сделка

В крайна сметка обаче приемащият оператор ще заплаща с 20% по-ниска такса при пренасяне на 300 до 500 номера в мрежата си. Над 500 номера таксата ще бъде с 30% по-ниска, пише в споразумението. Според новите правила за процедурата смяната на телекоми ще се осъществява на едно гише - само при приемащата компания. Таксата за пренос на номер бе намалена от 25 на 18 лв., което би трябвало да стимулира алтернативния сектор.

Промените в процедурата предвиждат и съкращаването на сроковете за пренос на номера до 7 работни дни. Те влизат в сила от 6 август, а

дотогава прехвърлянето на стационарни номера отнема до месец. Новите правила за преносимостта предвиждат съкращаване и на сроковете за прехвърляне на мобилни номера до 7 дни.

В момента и мобилната, и стационарната преносимост в България са сред най-бавните в целия Европейски съюз, показват данните на Еврокомисията. Те отнемат поне по 10 дни.

Желания

Полемиката около процедурата за преносимостта бе предизвикана от желанието на алтернативните телекоми да създадат реални предпоставки за конкуренция при прехвърлянето на номера от една мрежа в друга.

В момента алтернативният сектор държи едва 5% от пазара на стационарна телефония у нас, а останалата му част се управлява от „Виваком“. Според Теодор Захов, изпълнителен директор на обединението на „Спектрум Нет“ и „Орбител“, реалната конкурентна среда у нас изисква поне 30% пазарен дял на алтернативните телекоми, каквато е практиката в Европа. Според данните на Комисията за регулиране на съобщенията компаниите, предоставящи телекомуникационни услуги, са 21. В тях влизат и мобилните оператори, които също играят на пазара на стационарната телефония.

Христо Ласков

Иван Искров е консервативно настроен за лихвите

Имахме много сериозна и задълбочена дискусия с управителя на БНБ Иван Искров, която обхваща тази нова икономическа философия, за която аз говоря от известно време, и тя трябва да се приложи и у нас. Лихвите са просто един детайл от тази нова философия. Господин Искров като централен банкиер е консервативно настроен по отношение на промяната на лихвите. Докато ние, политиците, имаме по-голямата свобода да предлагаме идеи и по-гъвкави мерки. Искров не може да влезе в тази политическа линия и свободно да коментира идеи. Той е обвързан с ясно регламентирани отговорности, заради които и подходът му е по-консервативен. Това е и причината управителят на БНБ да е консервативен и по отношение на лихвените проценти. Ние

предположихме тази промяна в определянето на лихвите, защото виждаме, че българският бизнес е в много тежко положение, отколкото този в Западна Европа.

Смятам, че банките трябва солидарно с гражданите и фирмите да понесат последствията от финансовата криза. А както виждаме, банковият сектор е някак изолиран. Отчитат се огромни печалби. Ето преди дни стана ясно, че УниКредит Булбанк ще заплати 194 млн. лв. дивидент, които ще отидат в Австрия и оттам в Италия. Това е само един пример. 90% от българските банки са чужди и превеждат печалбата си на банката майка. И докато те реализират печалби в България, ние трябва да затягаме колани и се чудим кои разходи да ограничим.

▶ Волен Сигеров,
лидер на „Атака“

При регулирани лихвени проценти конкуренцията се губи

Пазарът е този, който определя цената на финансирането

Ако лихвите са регулирани, може да се стигне до свиване на кредитирането. Това каза в предаването на БНР „Неделя 150“ Виолина Маринова, председател на управителния съвет на Асоциацията на банките в България и главен изпълнителен директор на Банка ДСК. Това не е желателно и ние не го искаме, допълни още тя.

Опасност

По думите ѝ при регулирани лихви няма да съществува конкуренция между банки. Живеем в условията на пазарна икономика и пазарът е този, който определя цената, напомни Маринова. Нееднократно банкирите сме заявявали, че цената на кредитите зависи от това на каква цена придобиваме ресурса. Освен това в лихвата

▶ Виолина Маринова, председател на управителния съвет на Асоциацията на банките в България

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

се включва и компонентът цена на риска, допълни още председателят на АТБ.

Ефект на домино

Тя каза още, че нарастването на провизиите над 2.5 пъти в сравнение с предходните години е сигнал за увеличен риск и ръст на разходите за обезценки. Това означава, че цената няма как да падне драстично, и то веднага.

Какво следва

По думите ѝ намеренията на банките са плавно да намаляват лихвите и по депозитите, и по кредитите. Това обаче изцяло зависи от икономическата среда не само в България, но и в чужбина. За изравняване на лихвите у нас с тези в Западна Европа не може да се мисли, тъй като банките тук си набавят ресурс основно от вътрешния пазар, а той е на висока цена, тъй като и рискът е по-висок, поясни Маринова.

Планът за развитие на ВЕИ е пред провал

Документът е пълен с грешки, а трябва да бъде предаден на ЕК до края на юни

Националният план за възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) е незадоволителен и трябва да се преработи изцяло. Тази оценка даде Костадинка Тодорова, директор на дирекция „Енергийна ефективност и опазване на околната среда“ в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Документът, който трябва да регламентира развитието на ВЕИ сектора у нас до 2020 г., се оказал пълен с грешки и неточности за състоянието на енергийната система, включително и по отношение на чисто статистически справки, коментира Тодорова в отговор на въпрос на в. „Пари“. Погрешно отразени са и вижданията за бъдещата нормативна база във ВЕИ сектора, каза тя.

Проектът е бил представен в четвъртък миналата седмица, а до края на юни трябва да бъде изпратен на Европейската комисия (ЕК) за оценка и одобрение.

Кой е виновен

Националният план за ВЕИ в България се разработва от консорциум, в който влизат португалската Ecosphera и английската IT Power, както и Черноморският регионален енергиен център (ЧРЕЦ). Финансирането на разработката се осигурява от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), която е избрала и съответния консорциум. Според Тодорова при избора на изпълнители и подизпълнители всичко е протекло нормално. Нито представителите на държавата, нито тези на бизнеса обаче могат да си обяснят защо избраните експерти

► **Сегашният вариант на плана за развитие на ВЕИ трябва да се преработи основно, смятат екоминистърът Нона Караджова (вляво) и енергийният експерт Костадинка Тодорова от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

не са успели да разработят адекватен документ.

От ЧРЕЦ отказаха да коментират пред в. „Пари“ недоволството на министерството от работата на консорциума към момента.

Голямото промакане

Смятам, че до края на юни ще успеем да преработим документа основно, така че да получим одобрението на

ЕК, коментира Тодорова. В същото време обаче енергийната оценка на плана определено ще се забави. Има още доста какво да се работи по плана, а процесът за получаване на екологичната му оценка ще се забави поне с 2-3 месеца, коментира Нона Караджова, министър на околната среда и водите. В момента тече кореспонденция с ЕК

дали е възможно да предадем плана без екооценката, или трябва да изчакаме и нейната подготовка. Дори и без нея обаче от МИЕТ се надяват да получим отсрочка за изпълнението на нормативните евроизисквания.

В момента в министерството работят по подготовката и на нов закон за ВЕИ. Очаква се в средата

на юни проектът му да бъде обявен за обществено обсъждане, а през август да влезе в парламента, коментира Тодорова. Крайният срок за приемането на закона е 5 декември.

Регулации

Инвеститорите в момента са притеснени, че новото законодателство ще наложи нови, доста по-строги изис-

квания за инвестициите им във ВЕИ сектора. Не говорим изобщо за рестрикции, а за някакъв вид регулации, казва Тодорова. Българската енергийна система има 13 хил. MW мощности, не е възможно да се появят искания за присъединяване на нови 14 MW, и то от ВЕИ. Това е абсурдно, коментира Тодорова.

Дарина Черкезова

Около 80% от проектите, свързани с възобновяема енергия, са „кухи“

Държавата не може да спре проекти в рамките на Натура 2000

Около 80% от ВЕИ проектите в България не са обезпечени финансово и няма да се реализират. Това коментира Нона Караджова, министър на околната среда и водите. Като пример тя даде статистиката за малки ВЕЦ, при които от издадени 800 разрешителни реално изпълнените проекти са 100-120. По думите ѝ новата нормативна база за ВЕИ сектора, въпреки че идва сравнително късно, все пак ще създаде правила за работа и по-голяма сигурност за инвеститорите.

Със задна гата

До приемането на плана за развитие на ВЕИ и закона за ВЕИ обаче от МОСВ няма да спрат с издаването на разрешителни за нови проекти, каза Караджова. В същото време има разрешителни от 2005 г. към момента, при които е дадена зелена светлина на проекти, които са в зоната Натура 2000 и дори нарушават биоразнообразието, призна екоминистърът. Законът обаче няма сила със задна дата и тези проекти ще бъдат изпълнени, признава тя.

Ще се опитаме чрез преговори с инвеститорите да направим така, че да минимализираме ефекта от въздействието на такива проекти, коментира Караджова.

Инвеститорите бързат

В момента някои от инвеститорите изчакват новите законодателни разпоредби, а други, напротив, бързат да узаконят проектите си и да получат разрешителни за тях при сегашните условия, които може да се окажат по-либерални, коментира за в. „Пари“ Димитър Неджин, управител на фирма „Неджин“, която се занимава с техническата подготовка на ВЕИ проекти. По думите му в момента действително има немало „кухи“ проекти. Компанията, която той управлява, е разработила проекти на фотоволтаични и вятърни централи за 2 млрд. EUR, а реално реализирани са само за 4 млн. EUR.

Дарина Черкезова

224

► са подадените проекти за изграждане на ВЕИ, които ще бъдат финансирани от Програмата за развитие на селските райони. Исканата субсидия е 84.1 млн. лв. Проектите ще бъдат обработени до края на юни

„Инвеститорите във ВЕИ се оплакват от тромавите административни процедури. Чака се по 4-5 месеца за писма, които по принцип трябва да се подготвят в рамките на месец

Никола Газдов, председател на Българската фотоволтаична асоциация

Само една аукционна къща има удостоверение за дейност

Законът за културните ценности е пълен с неясноти, казват търговците на изкуство

Разпоредбите в Закона за културните ценности, свързани с търговията с произведения на изкуството, са неясни и трудно изпълними. Това заяви Павел Тодоров, собственик на аукционна къща „Виктория“. Надявам се случаят с осуетения търг на картини на колегите от „Аполон и Меркурий“ да катализира разрешението на проблемите и да стане ясно за всички страни какво трябва да се направи, за да стане законът изпълним, каза още Тодоров.

Регистрация

Оказва се, че „Виктория“ е първата и единствена до момента аукционна къща, която притежава необходимото удостоверение от министъра на културата за извършване на търговия с произведения на изкуството. То е издадено с дата 31 май т.г., само ден преди явния търг, на който за продажба ще бъдат предложени над 200 картини.

Според Димитър Фицов, собственик на аукционна къща „Аполон и Меркурий“, Министерството на културата не може да спре търг заради липсата на този документ. Търговията с произведения на изкуствата не е на разрешителен режим, за да чака разрешение или отказ от министъра на културата, тя е на регистрационен режим и ние сме подали заявление на 15 май т.г., каза Фицов. Ако министърът е имал забележки към документите ни, трябваше да ни уведоми, за да ги изправим, допълни той.

Идентификация

Големият проблем е, че произведенията на изкуството не са идентифицирани, твърди зам.-министърът на културата Тодор Чобанов. Изискването за идентификация на всяко търгувано произведение на изкуството бе въведено през май м.г. с новия Закон за културните ценности. На практика обаче търговците на изкуство бяха в състояние да се съобразят с новите разпоредби едва от началото на тази година, когато влезе в сила и специалната наред-

► Павел Тодоров и Павлина Павлова от аукционна къща „Виктория“ твърдят, че имат изрядни документи за всички картини, които днес ще продават на търг в София

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ба за тази дейност.

По закон 32 са институциите, които имат правото да идентифицират произведения на изкуството, но там не са наясно как точно да действат, заяви Павел Тодоров от аукционна къща „Виктория“.

В закона няма и срок, в който подобна институция трябва да приключи с идентификацията.

Подготовката на днешния търг на „Виктория“ е отнела повече от три месеца. Дванадесет картини все още не са получили

необходимия сертификат от Галерията за чуждестранно изкуство и те ще бъдат извадени от каталога на търга, каза Тодоров. Вчера сутринта той е бил предупреден от СДВР, че не може да проведе търга, без да спазва всички изис-

квания на закона.

Голям проблем за търговците е, че в наредбата не се посочва и каква е таксата, която те трябва да платят за получаването на сертификатите. Записано е само, че тя трябва да покрие разходите по услугата. За днешния си търг аукционна къща „Виктория“ е платила по 33 лв. на картина. Утре може да се окаже, че този наш разход е по-висок от комисионата, която получаваме, заяви Тодоров. Аукционните къщи обикновено взимали 20-25% от приходите от продадените предмети на изкуството.

Сгружение

В момента в България има не повече от 6 действащи аукционни къщи. Подвластни на закона обаче са и всички галерии, както и всички физически лица, които решат да продават предмети на изкуството. За да защитят интересите си, търговците се обединяват в асоциация. Нашата основна цел е да седнем да преговаряме с Министерството на културата как да направим закона работещ, заяви Павел Тодоров.

Мила Кисьова

Младенов предлага още данъчни преференции за втора пенсия

Идеята е да не бъдат дискриминирани по-възрастните работници

Трябва да се въведат данъчни преференции за работодатели, които да ги стимулират да осигуряват служителите си допълнително в частни пенсионни фондове. Това заяви министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. В хода на дебата за пенсионна реформа има идея с подобна мярка

да се завишат пенсиите на по-възрастните работници, родени преди 1960 г., обясни министър Младенов. По закон те се осигуряват само в първия стълб на пенсионната система - в държавния фонд „Пенсии“, без да се превеждат вноски към универсален пенсионен фонд, както се прави за останалите работници.

Негоуменение

Предложението за данъчни преференции при отгънелия откъм приходи бюджет пре-

дизвика недоумение сред социалните партньори. И в момента, ако един работодател прави вноски за допълнително доброволно осигуряване на своите работници, те му се признават за разход в размер до 60 лв. на човек месечно. В консултативния съвет за пенсионна реформа обаче наистина е обсъждано и за родените преди 1960 г. да започнат да се правят вноски в универсалните фондове, защото в момента те са дискриминирани, заяви Григор Димитров от БСК.

Реформа

В петък на заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество работодатели, синдикати и правителството ще обсъждат идеите за пенсионна реформа. Най-важната от тях е увеличаването на осигурителния стаж от средата на 2011 г. с три години.

Пенсионната реформа не е само осигурителен стаж, тя е с цел да се намалят до минимум случаите с ранно пенсиониране, особено за служителите в Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи, коментира министър Младенов. На второ място според него ще се затегне контролът върху отпускането на инвалидните пенсии. Водещи в това отношение трябва да бъдат комисиите към Националния осигурителен институт, защото в крайна сметка те отпускат тези пенсии и те трябва да контролират този процес, смята министърът. Друго предложение, което ще бъде обсъдено със социалните партньори, е увеличаването на вноската за пенсия към втория стълб на пенсионната система.

Мила Кисьова

Световната банка даде 430 хил. USD за горите

► Агротоминистърът Мирослав Найденов и Флориан Фихтл, представител на Световната банка, подписват споразумението за помощта за горския сектор

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Парите ще се използват за реформата в сектора

430 хил. USD безвъзмездна помощ предоставя на страната Световната банка за реформата в горския сектор. Споразумението беше подписано от агротоминистър Мирослав Найденов и Флориан Фихтл, постоянен представител на институцията. Реформата ще подпомогне разделянето на контролните от стопанските функции в горите, обучение на основния персонал за подобряване на управлението в сектора и на предоставяните услуги.

Световната банка подкрепя горския сектор в България и се ангажира с

устойчивото му развитие и осигуряване на приходи, които може да се извлекат от него, каза Флориан Фихтл. Той увери, че помощта цели по-рационално управление на горите и ловните стопанства в България. Според Флориан Фихтл от горския отрасъл може да се печели от правилната продажба на дървен материал, биомаса и осигуряване на пазари за биоенергия.

От своя страна министерството на земеделието се ангажира да осигури работно пространство и техническо оборудване, както и експерти по финансово управление и възлагане на поръчки, а при необходимост и местен транспорт.

Светлана Трифонова

► Да се повиши статутът на инспекторите по труда поиска от министър Тотю Младенов лидерът на КТ „Подкрепа“ Константин Тренчев

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ЕЦБ може да прекрати паричните стимули от юли

Според банката финансовите сектори са с висока ликвидност

Европейската централна банка (ЕЦБ) може да започне постепенно прекратяване на прекалено хлабавата си монетарна политика още от юли, твърдят старши анализатори. В резултат на спешните мерки, предприети от ЕЦБ, финансовата система на еврозоната е наводнена с ликвидност. Паричният страж на евро този месец се намеси и на пазара на държавни книжа.

Юрген Щарк, член на изпълнителния съвет на ЕЦБ, заяви през почивните дни, че планираното за началото на юли отегляне на 12-месечни заеми на стойност 442 млрд. EUR, отпуснати преди годи-

на, може да бъде началото на постепенно спиране на стимулите и изглаждане на прехода. Според него финансовите пазари са реагирали твърде остро на новината миналата седмица, че централната банка на Испания е придобила закъсалия регионален трезор Cajamar. Не може да се правят генерални изводи от изолиран случай, добави Щарк.

Висока ликвидност

Последните данни показват, че неиздължени 843 млрд. EUR в пазарни операции на ЕЦБ осигуряват ликвидност на банки. Сумата е близо до нивата след фалита на Lehman Brothers през септември 2008 г. Базовата оценка на ЕЦБ за ликвидността, от която нормално се нуждаят банките при "нормални" условия, е много по-ниска

и показва, че излишъкът е твърде висок.

Високите нива на ликвидност водят до изкривявания и неправилно стимулиране на финансовите пазари.

През декември ЕЦБ обяви стратегия за излизане с прекратяване на 12- и 6-месечни предложения за ликвидност, а броят на тримесечните офери беше намален. Този месец обаче планът бе отхвърлен. Според Щарк необходимо е по-скоро той да бъде въведен. Мненията му обаче няма да повлияят на вдигането на основната лихва, която в момента е на рекордно ниско ниво от 1% и се очаква да остане така поне до средата на 2011 г.

И Фег обсъжда темата

Шефът на Федералния ре-

843

► млрд. EUR е сумата на неиздължените средства в пазарни операции на ЕЦБ

► Централната финансова институция на Европа има план за прекратяване на икономическите стимули и е готова да го приложи от юли

СНИМКИ BLOOMBERG

зерв на САЩ Бен Бернанке също коментира вдигането на лихвите и прекратяването на финансовите стимули за икономиката в глобален мащаб, като нарече задачата деликатна.

Банките ще трябва да претеглят рисковете от прибързаното спиране на стимулите, което може да доведе до забавяне на развитието на икономиката, срещу забавеното им спиране, резултатът от което може да е инфлация, смята Бернанке, но не даде конкретни насоки.

Според него икономическото развитие е различно за всяка страна и затова и най-подходящият момент за спиране на стимулите е различно и всяка централна банка сама трябва да реши след внимателен преглед на икономическото развитие на страната.

Пада икономическото доверие в еврозоната

Европейското доверие в икономическата перспектива неочаквано се влоши през май, а инфлацията нарасна по-малко от това, което икономистите предвиждаха.

Индексът за очакванията на потребителите и бизнеса в 16-те страни с единната европейска валута падна от 100.6 пункта през април на 98.4 пункта през май, обяви Европейската комисия вчера. Икономистите прогнозираха той да остане непроменен. Потребителските цени се качиха с 1.6% през май спрямо същия месец година по-рано. Ин-

флацията през април тази година бе 1.5%.

Инвеститорските очаквания тръгнаха надолу заради плановете, които правителствата обявиха за съкращаване на разходите с цел намаляване на бюджетния дефицит. Евро то падна и това подпомогна износа, но от друга страна, увеличи цените на внасяните стоки. Доверието на потребителите падна от минус 15 през април до минус 18 през май. Очакванията, свързани с производството, се качиха от минус 7 на минус 6 пункта.

Европа заплашва световната икономика

Китай предупреди в понеделник, че битката на Европа с дълговата криза представлява риск за нарастването на световната икономика и увеличава вероятността за рецесия от вида W. Премиерът на страната Вън Дзябао отпрати коментара към бизнес лидерите, които са на официално посещение в Япония, само ден след като Франция призна, че ще се бори за запазване на кредитния си рейтинг, и три дни след смъкването на оценката на Испания от Fitch.

Гърция, Испания, Италия и Португалия предприеха сериозни мерки за съкращаване на разходите, но това се отрази на евро то, което отбелязва най-лошия си месец от януари 2009 г. Европейската валута падна с над 7% спрямо долара от началото на май

► Вън Дзябао

и е на път да запише шести пореден месец с низходящ тренд. Инвеститорите и анализаторите са притеснени, че усилията за бюджетни съкращения в европейските страни ще попречат на икономическото им възстановяване. А това ще се отрази на износа от възникващите пазари.

Полша забави ход през първото тримесечие

Лошото време доведе до отлив на инвестиции в строителството

Икономическият растеж в Полша, единствената страна от Европейския съюз, която успя да избегне рецесията през миналата година, отчете забавяне през първите три месеца на 2010 г.

Брутният вътрешен продукт е нараснал с 3% спрямо година по-рано, което е под 3.3%, отчетени през предишното тримесечие.

Причини

Една от причините за спада е най-тежката зима от 1979 г. насам, която доведе до прекъсване на инвестициите в строителството и намали индустриалното производство през февруари с 24.6% на годишна база. Рестриктивното кредитиране от страна на банките също попречи на компаниите да получат финансиране, което доведе до съкращаване на работници

и увеличаване на безработицата.

Фиксираните инвестиции паднаха с 12.4% през първите три месеца на тази година, преобръщайки ревизираните 1.1% нарастване през последното тримесечие на миналата година. Индивидуалното потребление се увеличи с 2.2% в сравнение с ревизираните 1.7% през четвъртото тримесечие на 2009 г. Търсенето на вътрешния пазар е с 2.2% по-голямо на годишна база, което е повече от отчетените 0.9% през предишното тримесечие.

Очаквания

Растежът може да е по-висок през второто тримесечие, но въпросът е дали ще има устойчиво възстановяване в Западна Европа, което да подкрепи потреблението в страната, коментират икономисти. Прогнозите са за около 3-процентно увеличаване на икономическия растеж на Полша през 2010 г.

Франция трябва да съкрати разходи, за да запази високия си рейтинг

Оценката не е под заплаха в момента, но са необходими действия, твърди министърът на финансите Франсоа Бароан

Франция трябва да проведе планираното съкращаване на разходите и да намали дефицита си, ако иска да запази своя ААА кредитен рейтинг, коментира министърът на финансите на страната Франсоа Бароан по френската телевизия. Трябва да запазим оценката, която имаме и която е възможно най-високата, за да не станем зависими от пазарите. Това ще има дългосрочен ефект, допълни той.

Прегимства на високия рейтинг

Рейтингът не е под пряка заплаха от смъкване в момента, но коментарите

идват два дни, след като рейтинговата агенция Fitch намали кредитната оценка на Испания заради опасения от невъзможност за икономическо нарастване. Рейтинг от ААА е най-високият и се дава от агенциите за оценяване на финансовото здраве на държавите. Той от своя страна им позволява да взимат заеми с ниски лихви.

Евентуално намаляване вдига лихвите по дълговете на страната и така има негативен ефект върху икономическото възстановяване.

Бюджетен дефицит

Правителството на Саркози предвижда липсата в бюджета да стигне 8.2% от брутният вътрешен продукт през тази година, 6% през следващата и 4.6% през 2012 г. Това означава, че и след три години няма да се влезе в исканите 3% лимит, поставен от Европейския съюз, а това е

► Финансовият министър Франсоа Бароан иска съкращения за запазване на кредитния рейтинг СНИМКА REUTERS

условие за постигане на растеж от 2.5% от 2011 г. нататък.

Предприети мерки

Съседите на Франция обявиха драстично свиване на

разходите, докато Саркози е по-предпазлив. Въпреки това и неговото правителство планира да затегне здравните разходи, да реформира пенсионната система и да вдигне възрастта за пенсиониране.

Отчет

Спад в продажбите на „Нефт и газ“

Консолидираните продажби на „Проучване и добив на нефт и газ“ АД се понижиха с 33.5% през първото тримесечие на 2010 г., показва отчетът на компанията, предаден на БФБ. Показателят

на дружеството се свива до 6.5 млн. лв. спрямо 9.7 млн. лв. в края на март 2009 г. Общите приходи на добивната компания се понижават с 22.7% на годишна база и за първото тримесечие на тази година са 8.96 млн. лв. По-малкият спад на оборота се дължи на ръста от 33.6% на финансовите при-

ходи. Показателят за януари - март 2010 г. се повишава с 33.6% до 2.5 млн. лв. Общите разходи за дейността са 5.8 млн. лв., което е с 33.3% по-малко спрямо първото тримесечие на миналата година. Печалбата на ПДНГ бележи ръст от 7.7% през първото тримесечие на тази година до 2.78 млн. лв.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Рекламатор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Цветелина Бориславова излиза от СИБАНК

Банката ще увеличи капитала си с близо 10 млн. лв.

Председателят на надзорния съвет на СИБАНК Цветелина Бориславова ще продаде всичките си акции на мажоритарния собственик КВС Банк съвсем скоро, научи в „Пари“. Информацията беше потвърдена и от самата Цветелина Бориславова, която е другият акционер във все още публичната банка. Тя не посочи конкретната дата, до която ще стане промяната в собствеността.

Причина

СИБАНК съобщи, че подготвя увеличение на капитала чрез емитиране на 965 365 нови акции с номинал 10 лв. и емисионна цена 81.04 лв. С това акционерният капитал на трезора ще достигне 79 374 210 лв., като в момента е 69 720 560 лв. Увеличението на капитала се налага, защото в криза, когато голяма банка има пари и е собственик на друга, е нормално да подсили дъщерната си компания, обясни Цветелина Бориславова.

Според нея причината основният собственик да иска да подсили СИБАНК е увеличението на лошите кредити.

Капиталът ще бъде увеличен от мажоритарния акционер, а аз няма да участвам в записването на новите акции и ще продам правата си на КВС Банк, твърди Цветелина Бориславова. По думите ѝ при сегашното записване делът ще намалее с около 2%.

По данни от допълнителните материали към тримесечния си отчет СИБАНК няма свободно търгуеми акции. Двамата акционери с над 5% дялово участие са КВС Банк Белгия и Цветелина Бориславова. Белгийската банка има 81.69% от гласовете, а шефката на НС държи 18.31%.

Имам кол опция и ще изляза от банката, добави шефката на надзора в СИБАНК. Аз не искам да участвам в банката, просто останах само през периода на адаптация, категорична беше Бориславова.

Процедура

Посредник по увеличението на капитала е „Кей Би Си Секюритис“ - клон България. В момента подготвяме стандартен проспект според изискванията на ЗППЦК, който скоро ще внесем за одобрение в

► Няма да участвам в записването на новите акции и ще продам правата си на КВС Банк, твърди Цветелина Бориславова

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

КФН, каза Илиан Скарлатов, изпълнителен директор на посредника КВС. По думите му ще има 14-дневен период, в който ще се търгуват правата за записване на нови акции. Увеличението се налага да мине през фондовата борса, защото все още сме публично дру-

жество, добави Цветелина Бориславова.

История

Последното голямо прехвърляне на акции от СИБАНК на пода на БФБ беше на 26 февруари 2009 г., когато 274 418 акции, или 3.94% от капитала,

смениха собственика си на цена 106.91 лв. за акция. Продавач беше именно Цветелина Бориславова, която се раздели с книгата за 29.34 млн. лв. Купувач беше белгийският мажоритар. В този период течеше и търгово предложение към останалите минори-

тарни акционери, което беше за 23 311 акции на СИБАНК.

Белгийската финансова компания влезе като акционер в българската банка през септември 2007 г. КВС Банк Белгия купи 75% от трезора за 295 млн. EUR.

Атанас Христов

Продажбите на „Елма“ продължават да падат критично

Приходите от продажби на производителя на електродвигатели, електрически генератори и трансформатори „Елма“ АД спадат с близо 70% до 587 хил. лв. Това показва отчетът за тримесечие на компанията, представен пред Българската фондова борса. Още по-силно е понижението в приходната част само на продадената продукция. Те се понижават с 88% до 186 хил. лв.

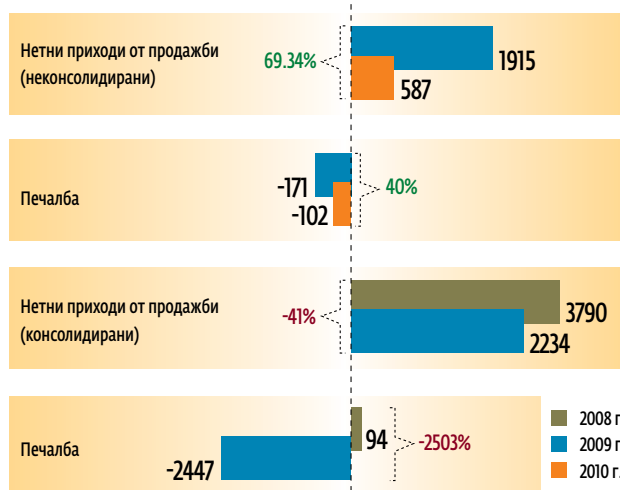
Тенденцията на спад в приходната част на „Елма“ се запазва за втора поредна година. През пър-

вото тримесечие на 2009 г. понижението в постъпленията на консолидирана основа на базираната в Троян компания беше 41% до 3.7 млн. лв.

За почти спрялото производство говори и силният спад на разходите за материали. В края на март 2010 за тях са похарчени 190 хил. лв. спрямо 1.25 млн. лв., изразходвани година по-рано.

В края на отчетния период „Елма“ намалява загубата си до 102 хил. лв. спрямо 171 хил. лв., формирана за януари - март 2009 г.

Финансови показатели на „Елма“, в хил. лв.

„Захарни заводи“ АД излезе на консолидирана загуба

Продажбите на компанията се повишават с 9.2%

„Захарни заводи“ АД излезе на консолидирана загуба от 1.7 млн. лв. в края на първото тримесечие на тази година, показва отчетът на дружеството, представен чрез БФБ. Понижението на финансовия резултат е 435% на годишна база, тъй като в края на март миналата година компанията отчете 519 хил. лв. печалба.

Продажбите на „Захарни заводи“ за януари - март са 19.92 млн. лв., което е 9.2%

ръст на годишна база. Общите приходи се повишават с 8.7% и за първото тримесечие на 2010 г. са 19.99 млн. лв. Разходите за дейността на предприятието отчитат 21.9% ръст на годишна база, като достигат 21.7 млн. лв.

„Захарни заводи“ АД консолидира резултатите на две дъщерни компании. Това са „Захар“ ЕАД и „ТЕЦ Горна Оряховица“ ЕАД.

Последната сделка с акции на публичното дружество е от 21 май, когато бяха прехвърлени 35 лота на цена 1.709 лв. за акция. Капитализацията на завода е 14.2 млн. лв.

Промяна Смяна на върха в Microsoft България

Огнян Киряков напуска поста генерален директор на Microsoft България, считано от 2 юли, съобщиха от компанията. Той поема поста в началото на 2008 г.

след напускането на предшественика му Теодор Милев. И докато Милев поема програмата партньори в познанието на Microsoft за Централна и Източна Европа в средата на 2007 г., Киряков ще продължи развитието си извън софтуерната компания. Той отказва да коментира какви

точно са бъдещите му професионални планове. Киряков стана изпълнителен директор на Microsoft България след почти двугодишно управление на Хегох България. Наследникът на Киряков все още не е ясен, коментират от Microsoft България.

Компанията вече е обявила процедура по търсенето на нов мениджър, като подборът ще включва външни и вътрешни кандидати. Изборът на Киряков отне почти 6 месеца. Въпреки че Microsoft не отчита финансови резултати на регионално ниво, от компанията коментират, че резулта-

тите ѝ през последните години са били добри въпреки кризата. Приемането на Windows 7 у нас е сред най-високите в Европа, а пазарният дял на операционната система вече е 12.7%. През юни се очаква официалният дебют на новия офис пакет Office 2010.

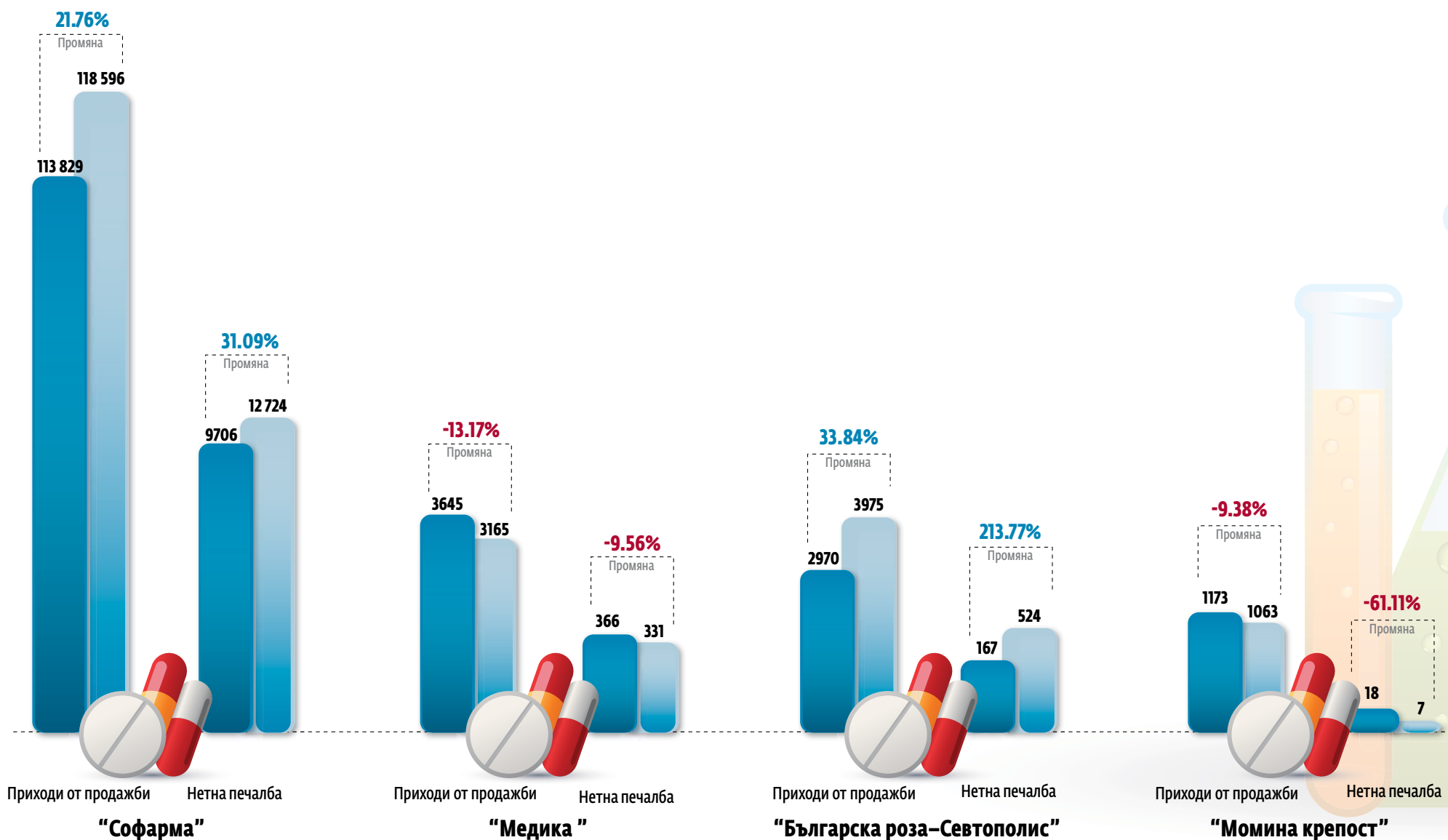

► Огнян Киряков

Външните пазари подобряват продажби на фармацевтични

“Софарма” и “Българска роза-Севтополис” задвижиха възхода в сектора

Резултати на фармацевтичните компании, търгувани на БФБ, в хил. лв.

Приходите от продажби на фармацевтичните компании, качени за търговия на Българската фондова борса, се повишават с 14% до 154.2 млн. лв. Това показват отчетите на “Софарма” АД, “Медика” АД, “Българска роза-Севтополис” АД, “Момина крепост” АД, “Унифарм” АД и “Септона” за първото тримесечие на 2010 г. Общата печалба в бранша расте с 26% до 14.3 млн. лв.

Външните пазари се представят по-добре, като най-голям принос към приходите имат пазарите на Балканския полуост-

ров, Русия и Украйна. Това обясни за в. “Пари” Огнян Донеv, изпълнителен директор на “Софарма” АД.

Двигатели

Двигателите в сектора за първите три месеца на тази година обаче са именно “Софарма” и “Българска роза-Севтополис”. Приходите от продажби на “Софарма” към 31 март 2010 г. достигат 138.6 млн. лв., което е с близо 22% повече спрямо година по-рано. Печалбата на фармацевтичния гигант скочи с 31% до 12.7 млн. лв.

Реализираната продукция на компанията за Украйна през първото тримесечие на тази година е 2.5 пъти повече в сравнение със същия период на 2009 г. Двойно са скочили и приходите от продадена продукция в балканските страни и Турция. Увеличава се изнесената продукция за Кавказ и Средна Азия с 9%, за САЩ - с 23%, Сингапур - с 5%, Молдова - над два пъти. Общият износ на “Софарма” е на стойност 31.8 млн. лв. в края на март, или с 31% повече спрямо първите три месеца на миналата година.

Компанията увеличава постъпленията си от вътрешния пазар с 20% до 104.25 млн. лв. Другият силен в сектора - “Българска роза-Севтополис”, повишава приходите си от продажби с 34% до близо 4 млн. лв. Тройно ръст пък отчита печалбата на компанията до 524 хил. лв.

Според Огнян Донеv обаче как ще се развива секторът до края на годината, ще зависи много от това дали ще има реформа в здравеопазването.

Проблеми

Въпреки че фармацев-

тичният сектор е един от малкото, който успява да избегне сътресенията по време на икономически кризи, не всички дружества успяват да съхранят непокътнати продажбите си.

При “Медика” постъпленията от реализирана продукция се свиват с 13% до 3.16 млн. лв.

Спадът на приходите от продажби се дължи на отложени за второто тримесечие продажби на фармацевтични продукти за износ, след реализацията на които се очаква спадът да бъде компенсиран, съ-

общават от компанията. При “Момина крепост” продажбите намаляват с 9% до малко над 1 млн. лв. В доклада за дейността на дружеството е посочено, че “Момина крепост” е подложена на постоянен натиск от страна на клиентите да се работи при отложено плащане.

Според пазарните анализатори публикуваните резултати на компаниите в сектора показват добра рентабилност. Това пък прави акциите им атрактивни за инвеститорите на БФБ.

Магдалена Иванова

Дълг
“Слънчев бряг”
АД дължи над
1 млн. лв.

Над 1 млн. лв. са задълженията по фактурни стойности на акционерното дружество “Слънчев бряг”, съобщи новата шефка на компанията Мария Михарева. Към дружеството има

и претенции за неправомерно продаден имот на стойност над 3.5 млн. лв. само броени дни след като беше открит летният сезон в курорта. Компанията дължи данъци на стойност над 1.3 млн. лв. Не е платила и задълженията си за озеленяване към фирмата “Бургасцвет”. Те са на стойност около 500 хил. лв.

Цитат

” Европа и ЕЦБ трябва да вземат радикални мерки за подобряване на финансовото си състояние

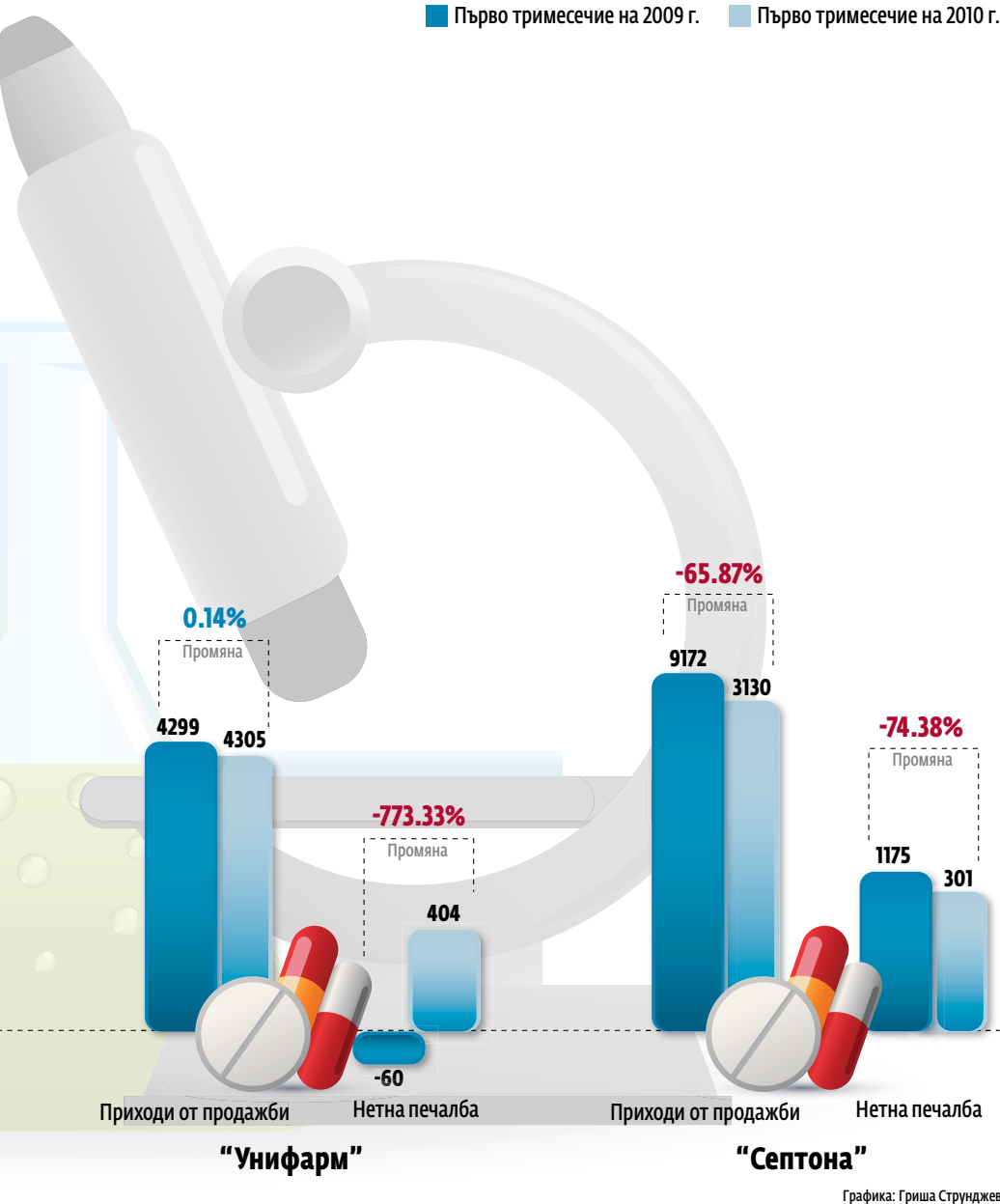
► Жан-Клод Трише, президент на ЕЦБ

Т приходите от ите компании

ктора

■ Първо тримесечие на 2009 г. ■ Първо тримесечие на 2010 г.

Графика: Гриша Струнджев

” Как ще се развива секторът до края на годината, ще зависи много от това дали ще има реформа в здравеопазването

► Огнян Донеv, изпълнителен директор на “Софарма” АД

Дружествата са сред най-атраktivните на БФБ

Фармацията е един от типичните защитни сектори в борсовата търговия, защото въпреки икономическата криза потребителите не могат да намалят консумацията на лекарства. Цялостното впечатление за сектора в България е, че той успя да задържи доброто си представяне и през първото тримесечие на 2010 г.

Според мен в момента съществува известна доза политически риск пред компаниите от сектора поради натрупаните проблеми с финансирането на НЗОК. Част от тези проблеми идват от търговията с лекарства, финан-

Даниел Димитров,
“Реал Финанс Асет Менеджмънт”

” Цялостното впечатление за фармацевтичния сектор в България е, че той успя да задържи доброто си представяне

сирани от касата. Здравната каса дотира по-евтините лекарства, които основно са българско производство. В бъдеще обаче е възможно да се търсят промени в наложилата се през последните години практика, което би навредило на сигурните до този момент продажби в сектора.

Въпреки това текущо постигнатата рентабилност в сектора го прави един от най-атраktivните за инвеститорите на БФБ. Докато всички останали сектори отчитат спад в цените на акциите, фармацевтичните компании на борсата запазват оценката на книгата си.

Ще има сериозни размествания на пазара

Фармацевтичният сектор по правило се влияе слабо от циклите в икономиката. Не наблюдаваме изключение от това правило и в България. Погледнат въпросът от тази страна, можем да твърдим, че очакванията за развитието на сектора се оправдават. Поглеждайки в дълбочина, трябва да признаем, че компаниите от бранша, представени на БФБ, в голямата си част се свързват по един или друг начин със “Софарма” и съответно резултатите на групата са със значителна тежест в общото състояние на публичните компании

Константин Абрашев,
“БенчМарк Асет Менеджмънт”

” Постигнатото от българските дружества през последните тримесечия е резултат от предприети операции и развитие на пазара в България

от фармацията.

Постигнатото от българските дружества през последните тримесечия е резултат не толкова от световната конюнктура във фармацията, а по-скоро от предприети операции и развитие на пазара в България. През тази и следващата година предстои да видим нови корпоративни преобразувания в рамките на групата компании около “Софарма”, както и сериозни размествания на пазара на лекарства в страната, което очаквам да намери отражение и в цените на самите дружества.

Инвеститорите оценяват високо потенциала на компаниите

Очакванията на всички бяха за по-слабия цикличен ефект върху борсовите представители на фармацията, но те направиха дори и повече. След продължаващото финансово и синергично реструктуриране на голяма част от компаниите под шапката на “Софарма” резултатите са красноречиви за публичните дружества. Трябва да бъде отбелязано, че през последната година според индекса на цените на производител не е отразено сериозно покачване, което говори за реално

Бончо Иванов,
“ОББ Асет Менеджмънт”

” Експортът в сектора също е от особено значение, а скъпият долар ще повлияе добре на основните експортни направления и възвръщаемостта

изражение на ръста в този бранш. Този потенциал беше оценен от инвеститорите и вероятно ще задържи тяхното внимание и занапред.

По-активните борсови дружества показват и добра корпоративна и публична практика, което ще поддържа инвеститорския интерес. Експортът в сектора също е от особено значение, а скъпият долар ще повлияе добре на основните експортни направления и възвръщаемостта.

Нов опит за търгово предложение в „Оргахим“

„Поликолор С.А.“, „Уайтбийм Холдинг Лимитед“ и „Тайдал Уейв Трейдинг Лимитед“ предлагат да изкупят акциите на останалите акционери на цена от 86 лв.

Група акционери в русенския производител на бои и лакове „Оргахим“ ще направят нов опит да предложат търгово предложение към миноритарните инвеститори. Това става ясно от съобщение на компанията вчера. „Поликолор С.А.“, „Уайтбийм Холдинг Лимитед“ и „Тайдал Уейв Трейдинг Лимитед“ предлагат да изкупят акциите на останалите акционери на „Оргахим“ на цена от 86 лв. за ценна книга.

Намерения

Целта на предложителите е да увеличат своя дял в компанията до над 2/3 от капитала на дружеството. Според годишния консолидиран доклад на компанията за 2009 г. най-голям акционер в „Оргахим“ е малтийската офшорка „Уайтбийм Холдинг Лимитед“ с дял от 64.17%. Останалите двама търгови

предложителя са с под 5% и точният обем на техните акции не е ясен. Друга офшорна компания - „Онгоинг Инвестмънтс“, обаче държи 5.4% от капитала, а Пенсионноосигурителна компания „Доверие“ разполага с 8.61% от акциите в „Оргахим“.

Дори при сценарий с успешно осъществяване на търговото предложение групата акционери, която го инициира, не е обявила планове за делистване на компанията от БФБ. Няма заявени намерения и за промяна във финансовата стратегия на дружеството.

Отправянето на доброволно търгово предложение е най-откритият и прозрачен начин за закупуване на акции от страна на мажоритарния акционер, тъй като цената и условията стават добре известни на всички, обяснява пред-

седателят на надзорния съвет на „Оргахим“ Йон Флореску.

История

Не точно на същото мнение обаче бяха от Комисията за финансов надзор само преди два месеца. Тогава същите акционери, които сега отправят търгово предложение, се опитаха да прокарат друго на цена, с 1 лев по-ниска от сегашната, но получиха забрана от надзора. От КФН мотивираха наложената забрана с пропуските, направени при оценката на компанията чрез нетната стойност на активите и по метода на дисконтираните парични потоци.

По новото предложение финансовият надзор още не се произнесъл.

Приходите от продажби на „Оргахим“ продължиха да се понижават и през първото тримесечие на

► Търгово предложение е най-прозрачният начин за изкупуване на акции, твърди председателят на надзорния съвет на „Оргахим“ Йон Флореску

2010 г. Според данните в отчета на компанията приходите от продажби падат с 15.41% до 16.5 млн. лв.

Продажбите на продукция са в основата на понижението, тъй като за януари - март 2010 г. те се смъкват

до малко над 14 млн. лв. спрямо отчетените 18 млн. лв. година по-рано.

Мирослав Иванов

Jaguar ще сглобява два модела в Китай

Компанията излиза на печалба от 32 млн. GBP след две години загуби

Производителят на автомобили Jaguar Land Rover планира да сглобява коли в Китай. Ще произведе поне два модела там, заяви главният изпълнителен директор Карл-Петер Фюрстер, който оглавява и компанията майка Tata Motors.

Работни места

Разширяването към Китай обаче няма да е за сметка на английския пазар, къ-

дето компанията смята да наеме още 1000 работници тази година. Новите работни места ще са временни и ще са свързани с производството на новия компактен модел Range Rover, който ще излезе догодина. След година-две се очаква те да станат постоянни, добави Фюрстер. Миналата година Jaguar Land Rover съкрати около 2500 работници от общо над 18 хил.

Светлина в тунела

Напоследък компанията отчита значително увеличение на продажбите в света както на моделите

си Jaguar, така и на автомобилите 4X4 Land Rover. За 12-те месеца до края на март производителят е продал 193 982 автомобила, а тази година очаква да пласира повече от 200 хил. коли. Годишната печалба на Jaguar Land Rover достигна 32 млн. GBP след две години на загуби заради кризата. Ръстът се дължи основно на китайския пазар, където продажбите на Jaguar се увеличили с 38%, а на Land Rover - с 55%. Компанията се радва на добър пазар и в Индия, където догодина започва производството на моделите Land Rover.

► Близо 194 хил. автомобили е продала компанията за последната година, основно благодарение на китайския пазар

СНИМКА BLOOMBERG

Държавата очаква 5% ръст в туризма

Бизнесът не е оптимист, прогнозира до 10% спад на приходите

Туристическият бранш е напълно реалистично да отбележи през тази година 5% ръст на броя на туристите. Прогнозата е на Иво Маринов, зам.-министър на икономиката, енергетиката и туризма, на базата на направените до момента записвания за летния сезон. Факт е, че някои хотели и големи хотелски вериги у нас, които добре са си свършили работата, вече са преустановили записванията заради запълнен капацитет на легловата база, каза Маринов. Според него хитът на сезона ще бъдат морските комплекси, където се предлага услугата ол инклузив на цени около 60-80 лв. на ден.

Представителите на туристическия бранш обаче не са толкова големи оптимисти. Ако се гледат приходите, ще отбележим спад от 5 до 10%, заявиха от Асоциацията на туроператорите и туристическите агенции у нас (АТТБА). За 2009 г. при равен брой

► Ирена Георгиева, председател на АТТБА, бе избрана за ротационен президент на Асоциацията на туроператорите в Европа

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

чуждестранни туристи браншът вече отбеляза 5-6% спад в приходите.

За летния сезон оживление вече се забелязва от страна на няколко важни за България пазара - Великобритания и скандинавските страни, заяви Иво Маринов. В страни като Полша, която бе по-малко засегната от кризата, дори се очаква ръст на туристите.

В Европа също от края на миналата година се наблюдава възстановяване на туристическия пазар и за първите пет месеца на 2010 г. продажбите са повече в сравнение със същия период на 2009 г., заяви Ирена Георгиева, председател на АТТБА. Според нея най-вече растат last minute записванията, както и тези чрез интернет.

Мила Кисьова

„Сбербанк” се отказва от облигации

Най-големият трезор в Русия ще изчака пазарите да се успокоят, за да получи добра цена

обмисли пласирането на 1 млрд. USD петгодишни необезпечени облигации при подходяща цена.

Конюнктура

Най-голямата банка в Русия „Сбербанк” се отказва да пласира доларови облигации за пръв път от две години насам заради нестабилните пазари. Това съобщава заместник-главният изпълнителен директор на трезора Антон Карамзин. В момента пазарът е прекалено волатилен, за да ни осигури прилични нива, посочи той.

Сериозен интерес

Решението да се отложи продажбата на дългови книжа в чуждестранна валута е взето въпреки проявения сериозен интерес от страна на европейски инвеститори. Банката е свръхликвидна и може да си позволи да изчака подходящия момент, каза Карамзин. „Сбербанк” ще

Банковата система на Русия е по-добре подготвена за външни сътресения, отколкото беше по време на пика на кризата през 2008 г., смята председателят на централната банка Сергей Игнатиев. Благодарение на вътрешното потребление и високите цени на петрола, който е основният източник на приходи за страната, Русия вече се възстановява. През миналата година икономиката се сви със 7.9%.

Съотношението между кредити и активи на „Сбербанк” е спаднало под 75% спрямо 85% преди година и половина. Трезорът разполага с излишен капитал дори и след като миналия месец изплати 200 млрд. рубли (6.5 млрд. USD) по

подчинения си заем от „Банк России” на обща стойност 500 млрд. рубли.

Свито кредитиране

Ръстът на кредитирането в Русия остава слаб, тъй като банките все още смятат, че е рисковано да отпускат заеми на реалния сектор и предпочитат да купуват ценни книжа и да трупат ликвидност, смята Игнатиев. Въпреки че централната банка вече 14 пъти намалява основния лихвен процент с цел да стимулира кредитните потоци, търсенето на заеми от реалния сектор остава слабо. Според Карамзин трябва да се подхожда много внимателно при намаляването на лихвите, тъй като това може да увеличи инфлацията. Понеже „Сбербанк” отпуска кредити на всички сектори, тя е много по-зависима от макроикономическата картина от всяка друга банка в страната.

► Въпреки спада на лихвите търсенето на заеми от реалния сектор в Русия остава слабо

СНИМКА BLOOMBERG

Унгария ще купи 21% от MOL

Правителството на Орбан вече е разговаряло с руската „Сургутнефтегаз” за сделката

400 млрд. форинта (1.77 млрд. USD) по пазарни цени, макар че условията на евентуалната покупка не са били договорени по време на срещата.

Възражения

Унгарското правителство е разговаряло с ръководството на руската „Сургутнефтегаз” да изкупи обратно 21-процентния дял на компанията в унгарската петролна и газова група MOL, съобщава в. Nepszabadsag, цитиран от световните агенции. Според изданието MOL не би могла да бъде купувач, тъй като в момента само държавата разполага с необходимите пари за такава сделка.

Руският енергиен гигант купи 21.2% от най-голямата унгарска компания от австрийската OMV миналата година. „Сургутнефтегаз” плати 1.4 млрд. EUR за дела. Това стана въпреки възраженията както на MOL, така и на бившето правителство на страната. Новият министър-председател Виктор Орбан, чиято десноцентристка партия „Фидес” спечели с огромно мнозинство изборите през април, се зарече да преразгледа сделката. Покупката беше определена от премиера като „нешастна ситуация”. За последните две години унгарската компания не е раздавала дивиденди.

Обратно изкупуване

Унгария планира да изкупи обратно дела на руската компания в MOL, пише Nepszabadsag, без да посочва източниците си. Сделката се оценява на около

► Най-голямата унгарска компания MOL не е раздавала дивиденди за последните две години

СНИМКА BLOOMBERG

Поредна стачка провали полети на British Airways

Превозвачът се надява да покрива повече маршрути, отколкото при предишния протест

Повече от 100 полета на British Airways бяха отменени от лондонското летище Хийтроу, след като преговорите с ръководството на компанията за заплатите и броя на служителите се провалиха, съобщиха от синдиката Union. Стюардите и стюардесите на превозвача започнаха втора педневна стачка в неделя.

Повече полети

British Airways се опитва да реализира повече от 70% от далечните си полети спрямо 60% при предишната стачка, съобщиха от компанията. Около 55% от европейските маршрути също се покриват в момента в сравнение с 50% преди. Полетите от летище Гетуик протичат нормално, тъй като служителите там не

стачкуват, казаха от British Airways.

На екрана

Преговорите между главния изпълнителен директор Уили Уолш и лидерите на синдиката приключиха без споразумение, стана ясно в края на миналата седмица. Не са планирани и нови срещи. Генералният секретар на Union Дерек Симпсън заяви, че би искал преговорите с ръководството на компанията да се провеждат пред камера, тъй като така хората ще разберат на кого трябва да се сърдят.

Провал

Повече от година двете страни не успяват да стигнат до споразумение. Наскоро компанията събщи, че смята да спести 160 млн. GBP годишно през следващите десет години, като наеме нови стюарди и стюардеси при по-ниско заплащане. Причината за сегашните спорове стана решението на Уолш

да намали персонала на далечните полети миналия ноември, без да го съгласува със синдикатите.

Колко струва

Стачката струва по 7 млн. GBP дневно на British Airways, изчисляват от

Union. Заради двете стачки на служителите през март British Airways изгуби 43 млн. GBP. Това увеличи годишната загуба на компанията до 425 млн. GBP, което е най-лошият резултат откакто дружеството стана публично през 1987 г.

► Провалът на преговорите между ръководството на компанията и синдикатите отприщи нова стачка на стюардите и стюардесите в неделя

СНИМКА REUTERS

Strabag отчита по-малка загуба

Придобиването на фирмата за жп строителство Viamont е подобрило крайния резултат

Австрийската строителна компания Strabag отчете очаквана загуба за първото тримесечие на годината, след като студената зима в Европа сви производството. Чистата загуба от 128.7 млн. EUR обаче е с 9% по-малка от отрицателния финансов резултат за същия период на миналата година.

Свиване на разходите

Компанията е успяла да ограничи загубите си благодарение на свиването на разходите. Придобиването на чешката фирма за железопътно строителство Viamont също е подобрило крайния резултат. През първите три месеца на годината австрийската компания е съкратила 7% от служителите си и в момента осигурява работа на 68 300 души.

Големи проекти

Оперативната загуба на Strabag също намалю с 2%

и достигна 149.9 млн. EUR. Резултатът изпревари очакванията на анализаторите, които прогнозираха загуба от 162 млн. EUR. Именно такъв би бил резултатът, ако се изключи еднократната печалба от придобиването на Viamont. Приходите на компанията спаднаха с 14% и достигнаха 1.79 млрд. EUR. Според главния изпълнителен директор Ханс Петер Хазелщайнер това се дължи на лошото време, както и на завършването на ключови проекти в Близкия изток и Русия. Поръчки-

те на компанията обаче са нараснали с 22% на годишна база до 15.6 млрд. EUR към края на март, след като Strabag спечели няколко големи инфраструктурни проекта в Полша.

9

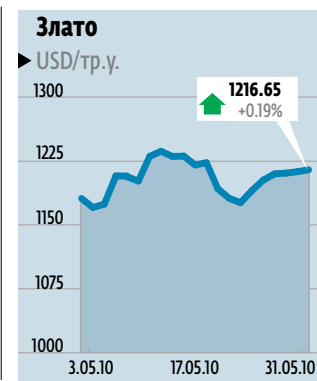
► процента по-малка е загубата на австрийската строителна компания за първото тримесечие

Индекс на деня

0.77

► процента се понижи испанският индекс Ibxex 35 и достигна 9353.1 пункта

По време на борсовата сесия в понеделник измерителят загуби 73 пункта от стойността си и по този начин беше прекъсната положителната тенденция, започнала още в петък

Златото отбеляза повишение в цената си и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1217.72 USD/гр.у. Основната причина за това беше еврото, което добави нови 0.22%

Стока на деня

4.89

► процента загуби нерафинираната захар по време на вчерашната борсова сесия и достигна 312 USD/m

Захарта се нареди сред най-губещите на пазара, като свали повече от 16 USD от стойността си. Слабото търсене продължава да е сред основните причини за лошото представяне

Без сътресения в Европа след понижаването на испанския рейтинг

Европейските фондови пазари почти забравиха за негативните новини от петък и с изключение на испанската борса всички останали индекси отчетоха положителна промяна.

В петък, когато рейтинговата агенция Fitch понижи кредитния рейтинг на Испания от AAA на AA+, единствено пазарите в САЩ бяха изненадани. Притеснението на инвеститорите отвъд океана, че това е допълнителен сигнал за все по-влошаващата се ситуация в Европа, срива най-големите индекси Dow Jones и S&P 500 с над 1%.

В Европа това действие на агенцията не изненада никого, като за повечето анализатори въпросът не беше дали това ще се случи, а кога. Такова понижение вече беше направено и от страна на Standard&Poor's, която в момента е определила за Испания рейтинга AA. Засега единствено

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

На сесията в понеделник германският индекс DAX успя да спечели 0.63% и по този начин стигна 5983.20 пункта

Moody's продължава да държи рейтинга на страната на AAA, но никой не знае докога.

Европейските акции се покачиха и заради коментара, който направи президентът на чикагския клон на Федералния резерв относно основния лихвен процент. По неговите думи

проблемите, които има Европа в момента, ще подтикнат централната банка в страната да остави лихвата непроменена. Изявлението на френския бюджетен министър Франсоа Баруан относно рейтинга на собствената му страна също оказва влияние върху стабилността на пазарите на Стария континент.

Според него запазването на френския кредитен рейтинг на ниво AAA+ е основната цел в момента. Той посочва, че с планираното оръзване на разходите и намаляване на дефицита тази цел ще бъде постигната.

На сесията в понеделник германският индекс DAX успя да спечели 0.63% и по този начин стигна 5983.20 пункта. При френския измерител CAC 40 ръстът стигна 0.2% до 3523.58 пункта. Пазарите в САЩ и Великобритания почиват заради национални празници.

► Понижаването на кредитния рейтинг на Испания не изненада по никакъв начин европейските пазари

СНИМКА BLOOMBERG

Цената на петрола се върна над 74 USD/б

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

На борсата в Ню Йорк фючърсите на петрола за юли се покачиха с 0.69%, достигайки 74.48 USD/б.

Цената на суровия петрол се върна над 74 USD/б. след спекулации, че икономиката на САЩ ще отчете ръст и през май. Допълнително помощ на движението на цената оказаха и предварителните изчисления, направени от националната автомобилна асоциация за броя на автомобилите, пътували по време на тридневните празници в страната. Според изнесените данни през почивните дни около 28 млн. души са извършили междушатски пътувания, което е с 5.8% повече спрямо резултатите от миналата година.

Цифрите за май вероятно ще покажат и ръст при промишленото производство, както и по-малък спад на безработицата. Не са изключени и положителни данни от страна на услугите в страната, като този отрасъл носи почти 90% от приходите в бюджета. За инвеститорите следващите няколко дни ще бъдат ключови при

► За инвеститорите следващите няколко дни ще бъдат ключови при определянето на цената на петрола

СНИМКИ BLOOMBERG

определянето на цената на петрола, тъй като се очаква да излязат важни данни за икономиката на САЩ, като те може да преобърнат коренно сегашната ситуация.

В момента се правят предварителни прогнози за седмичните запаси от нефт и бензин в САЩ. Според анализаторите на Bloomberg запасите от бензин в края на миналата седмица са паднали до 221.6 млн. барела, а тези на суровия петрол са се увеличили до 365.1 млн. барела. Също така през

тази седмица ще бъдат изнесени официални данни за безработицата в страната, продажбите на дребно, както и официалните данни за дневното потребление на гориво, като всеки от тези параметри може да прати цената на петрола от едната крайност в другата.

На борсата в Ню Йорк фючърсите на петрола за юли се покачиха с 0.69%, достигайки 74.48 USD/б. При сорта Брент увеличението на цената достигна 0.76% до 74.58 USD/б.

Еврото се задържа над 1.23 EUR/USD

Валутните пазари останаха в тесен рейндж през изминалия ден, след като официалните почивни дни в САЩ и Великобритания оставиха търговията в ръцете на азиатските и европейските инвеститори.

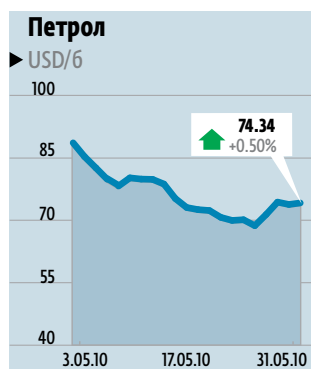
Еврото успя да се задържи над 1.2300 спрямо долара през по-голямата част на деня въпреки негативните новини от последните няколко дни. В петък рейтинговата агенция Fitch понижи рейтинга на Испания от AAA на AA+ заради опасения за по-бавно възстановяване на местната икономика, които се разминават с прогнозите на испанското правителство. Вчера икономическите данни от Стария континент също не очертаха положителна перспектива, след като икономическото доверие излезе на ниво 98.4 спрямо очаквания на анализаторите за 100.6 пункта. През изминалия ден

Диян Дойчев,
„БенчМарк Финанс“

Политическата нестабилност в Япония понижи йената спрямо останалите основни валути

президентът на Европейската централна банка Жан Клод-Трише заяви, че банката повече няма да толерира липсата на бюджетна дисциплина при някои страни в еврозоната и е време някои правителства да започнат да действат в тази насока.

Японската йена пострада спрямо останалите основни валути в понеделник, след като политическата несигурност излезе на ниво 98.4 спрямо очаквания на анализаторите за 100.6 пункта. През изминалия ден

Слабото евро носи силни продажби за европейските луксозни стоки

Разходите на компаниите намаляват, а приходите им в САЩ и Азия се увеличават

Може да смятате, че моментът не е подходящ да продават комплект за сервиране на хайвер за 34 хил. USD или облицовано с крокодилска кожа писалище за още повече, но грешите. Френският производител на кожени стоки Louis Vuitton, който миналата седмица отвори поредния си магазин в Лондон, се радва на ръст на печалбата благодарение на икономическата криза в Европа, пише BBC.

Печеливши и губещи

Докато брюкселските управници се чудят какво да правят, европейските търговци на луксозни стоки се радват на поевтиняването на единната валута. От ноември насам еврото е загубило една пета от стойността си спрямо долара, а това увеличава печалбите на компаниите, които изнасят в САЩ и Далечния изток. В същото време за фирмите, които произвеждат луксозни стоки в страните от еврозоната, това означава по-малки разходи и по-високи приходи.

Реална стойност

Главният изпълнителен директор на Louis Vuitton Ив Карсел казва, че приветства поевтиняването на еврото. Честно казано, не съм единственият, който смята, че през последните четири години еврото беше

надценено спрямо другите валути, посочва той. Louis Vuitton е част от най-голямата група за луксозни стоки в света LVMH. Тъй като произвеждаме продукцията си във фабрики във Франция и Италия, а продаваме по целия свят, сегашната ситуация е доста по-добра за нас от това, което беше през последните четири години, казва Карсел.

На пазар

В новия магазин на Louis Vuitton в Лондон се предлагат кожени чанти и куфари, аксесоари и мебели на френската марка на цени между 150 USD и 70 хил. USD. Макар че Великобритания не е в еврозоната, британският паунд също поевтинява значително през последните месеци, което увеличи популарността на многобройните туристи и живеещите в страната чужденци. И макар че не става дума за милиони купувачи, а за хиляди, финансовите резултати на фирмите показват, че или те сериозно са свили разходите си, или търсенето на коли, почивки и луксозни стоки се е възстановило, посочват наблюдатели.

Отличници

Известната с класическите си кариран аксесоари британска фирма Burberry отчете 23% скок на печалбата за миналата година. Продажбите на швейцарския собственик на брандовете Cartier и Montblanc Richemont през април пък нараснаха с 24%. По-голе-

► Поевтиняването на еврото, което през последните четири години беше надценено, е добро за нас, казва главният изпълнителен директор на Louis Vuitton Ив Карсел

СИМКИ BLOOMBERG

ми продажби отбелязват и френската Hermes и италианската Prada.

Сигурен залог

Въпреки това компаниите са предпазливи в прогнозите си. Единственият регион, в който продажбите се очаква със сигурност да нарастват, е Азиатско-Тихоокеанският. Проблемите в еврозоната се отразяват на потребителското доверие, а това може да засегне търсенето на луксозни стоки, смятат наблюдатели. Засега обаче няма такива сигнали.

Страни като Испания, Гърция и Португалия, където кризата е най-тежка, са сравнително малки пазари за луксозни стоки. Оптимист е и Ив Карсел, който казва, че именно в кризата се правят големи стъпки напред.

150

► USD е най-ниската цена в новия магазин на Louis Vuitton в Лондон

Richemont с по-слаб от очаквания резултат

Най-големият производител на бижута в света Richemont отчете 32% ръст на оперативната печалба за второто полугодие на финансовата година, която завърши в края на март. Резултатът на компанията достигна 440 млн. EUR спрямо 333 млн. EUR година по-рано. Печалбата обаче не можа да достигне очакванията на анализаторите главно заради намаленото производство и скъпия швейцарски франк. Продажбите на компанията нараснаха със 7% за периода. За цялата година печалбата намалена до 599 млн. EUR в сравнение с 1.08 млрд. EUR за предходния период.

Richemont предлага 17 бранда, сред които Vacheron Constantin и Montblanc.

Повечето от продуктите й са в категорията луксозни стоки, като около 85% от приходите от продажба на часовници са от аксесоари на стойност над 3000 CHF. Според ръководството обаче компанията повече печели от поевтиняването на еврото спрямо долара, отколкото губи от спада на единната валута спрямо швейцарския франк.

Слабото евро ще увеличи туристическия поток към европейски градове като Париж и Милано, което ще доведе до повече покупки на луксозни стоки. Скоростта, с която се обезценява европейската валута обаче, може да увеличи инфлацията на континента, което ще накара потребителите да спестяват повече.

Burberry увеличава печалбата си с 23%

Най-голямата британска фирма за луксозни стоки Burberry Group отчете 23% по-голяма печалба за завършилата в края на март финансова година.

Печалбата преди данъци на Burberry нарасна до 215 млн. GBP спрямо 175 млн. GBP за предходната финансова година. Чистата печалба достигна 81.4 млн. GBP, след като година по-рано компанията отчете загуба. Продажбите нараснаха със 7% и достигнаха 1.28 млрд. GBP към края на март.

Капиталовите разходи през тази година се предвижда да нараснат с 86%, като компанията ще открие между 20 и 30 магазина в Северна и Южна Америка

и в Азиатско-Тихоокеанския регион. Инвестиции ще бъдат направени и в ремонтни дейности. Повече пари ще бъдат вложени в сайтове за електронна търговия, в подразделенията за мъжка мода и аксесоари, както и на нововъзникващите пазари.

Есенно-зимните поръчки на подразделението за продажби на едро, което осигурява 40% от приходите на компанията, са скочили с повече от 20%. Преструктурирането на дейността в Испания ще донесе 10 млн. GBP загуба на компанията през текущата година, но до 2012 г. от бизнеса там ще бъде отбелязана скромна печалба.

LVMH отчита 13% повече приходи

Ръстът на потребителското търсене донесе на компанията близо 4.5 млрд. EUR приходи

Най-големият производител на луксозни стоки в света LVMH отчете 13% ръст на продажбите за първото тримесечие на 2010 г., което се дължи основно на пазарите в САЩ и Европа. Резултатът изпреварва очакванията благодарение на възстановеното потребителско търсене. Продажбите на френската компания, която е известна с чантите си Louis Vuitton, коняка Hennessy и часовниците Tag Heuer, достигнаха 4.47 млрд. EUR.

Пет от пет

Всичките пет подразделения на компанията отчетоха двучифрен ръст на приходите. Продажбите на алкохол и вина се увеличиха с 20% до 635 млн. EUR. Подразделението за часовници и бижута отбеляза 34% ръст и приходи на стойност 204 млн. EUR. Продажбите в най-големия

► В новия магазин на Louis Vuitton в Лондон се предлагат кожени чанти и куфари, аксесоари и мебели на френската марка на цени до 70 хил. USD

сегмент за компанията - модни и кожени стоки, нараснаха с 10% и достигнаха 1.7 млрд. EUR. Наскоро LVMH обяви плановете си да навлезе и в бизнеса с луксозни хотели, като започне с два

проекта в Близкия изток в сътрудничество с Orascom Holdings.

Край на рецесията

Макар че производството на луксозни стоки пострада от рецесията, LVMH

отбелязва възстановяване на потребителското търсене. Групата продължава да отчита добри резултати в Азия, като се забелязва и ръст на продажбите в САЩ и Европа, посочиха от компанията.

Алтернативният газ превръща САЩ в енергиен лидер

Американското енергийно чудо, което все още е далеч от Европа

Световната икономическа криза от последните две години най-често се асоциира със зрелищните банкови фалити в САЩ. По същото време обаче в сферата на търговията с природен газ се случиха промени, които може да се окажат дори по-драматични от събитията, преобразили сектора на финансовото посредничество.

С главата надолу

Добра илюстрация за това, което се случва в световната газова търговия, е цитираният от сп. "Икономист" пример с терминала за втечен газ край канадското градче Китимат. То се намира на брега на Тихия океан недалеч от американския щат Аляска. Преди около пет години въпросният терминал е замислен от инвеститора "Апачи корпорейшън" като пункт за внос на втечен газ в Канада. Днес бизнес планът се преобърнал с главата надолу. Терминалът наистина ще е необходим, но не за внос, а за износ на природен газ. Северна Америка, в която допреди година-две имаше голям газов недостиг, сега е на път да задоволи потребностите си почти изцяло със собствено производство. Основна причина за това е рязкото нарастване на добива на т.нар. неконвенционален газ - от възлищните и най-вече от шистови пластове (shale gas).

Инвестициите

Наличието на газ в пластове от шисти е известно отдавна, но доскоро бе икономически нерентабилно. Най-голямата технологична новост в тази сфера е въведена едва през 2002 г. в Тексас. Тогава е направен първият хоризонтален сондаж, който е много по-ефективен от вертикалния. Впоследствие технологията бързо е усъвършенствана и така е отстранена главната пречка за добива

на газ от шисти - високата себестойност. Така към американския шистов газ се насочват все по-големи инвестиции и резултатите стават особено видими в последните 10-15 месеца.

Смяна на лидерите

През 2009 г. САЩ успяват да задминат дотогавашния безспорен световен лидер в газодобива Русия. Нарастването на американското производство идва основно от шистовия газ. Към средата на миналата година той дава 14% от добива в страната, докато през 2000 г. този дял е бил само 2%. Еуфорията около новото газово чудо се подсилва от факта, че то идва изненадващо. В последните няколко месеца в САЩ в експлоатация влизат терминали за внос на втечен газ, чието строителство е започнало в самото навечерие на бума с шистовия газ. Те вероятно ще останат губещи, защото само за година-две нуждата от внос се е изпарила.

Прогнозите

В началото на тази година вълната на ентузиазъм около газа от шисти прехвърли океана и достигна Европа и дори Китай. Залежи на шистов газ има в почти всички европейски държави, като най-големи са те в Полша. Все по-често в медиите се появяват фантастични прогнози за световните запаси от неконвенционален газ, които можело да се окажат няколко пъти по-големи от тези на конвенционалния. Въз основа на това се предрича крах на руската газова империя "Газпром" и се правят прогнози, че в скоро време газът ще измести възлищата като основно гориво за електро- и топлоцентралиите.

Трезвите гласове

Успоредно с това се чуват и по-трезви гласове, според които газът от шисти е PR балон, раздуван от две-три компании, които имат големи инвестиции в този бизнес в Америка. Най-често се сочи името на Chesapeake Energy, която твърди, че

► Максималният живот на сондажите в шистовите пластове е 8-10 години

себестойността на нейния шистов газ е 130 USD за 1000 куб. м и дори може да падне до 99 USD. В същото време обаче финансовите отчети на тази компания показват скромни резултати, макар че тя присъства много силно в бизнеса с шистов газ още от 2005 г. Към началото на 2009 г. Chesapeake Energy има дългове за 14.4 млрд. USD. Това означава, че или себестойността на нетрадиционния газ не е толкова ниска, или най-малкото, че този бизнес изисква огромни първоначални инвестиции, които се изплащат след много години.

Цените

Според повечето специалисти реалистичната долна граница за средната цена на нетрадиционния газ (с включен пренос и печалба) е 160-200 USD за 1000 куб. м. За сравнение - през лятото на миналата година цените на природния газ на спотовия пазар в един момент паднаха до 120 USD за 1000 куб. м, към март 2010 г. на американския газов хъб Хенри се доставя суровина по 154 USD за 1000 куб. м. Но в същото време цената, по ко-

ято сега "Газпром" продава суровината си в Европа по дългосрочните договори, е около 300 USD за 1000 куб. м. А само преди две години газът на спотовия пазар беше много по-скъп от този, който вървеше по тръбопроводите на "Газпром".

Важна разлика

Има няколко фактора, които определят песимистичния тон на прогнозите за възможно повторение на американското чудо с газа от шисти в Европа. Газът в шистовите пластове е силно разпръснат и там, където концентрацията му е под определена граница, добивът просто става икономически неизгоден, макар че е възможен. Тоест трябва да се прави разлика между налични и извлекаеми запаси от този суровина. Голяма част от сондажите в шистовите пластове са предприятия за сезонна и дори за еднократна употреба. Дебитът на газ в тях пада много бързо. Максималният живот на един такъв сондаж е 8-10 години.

Рисковете

Между Америка и Европа

има фундаментални различия по отношение на условията за добив на шистов газ. Територията на САЩ е огромна, почти колкото тази на цяла Европа от Атлантика до Урал, и е по-слабо населена. В гъстонаселените европейски държави просто няма свободно място, където да се разгръне мащабен газодобив от шистови пластове, защото той крие сериозни екологични рискове. Газовите пластове се изтласкват с помощта на големи количества вода и пясък плюс химикали. Понеже скалите са порести, тези химикали проникват в подпочвените води, което в един гъстонаселен регион индиректно ще ги отведе и в източниците за водоснабдяване. Нагнетяването на хиляди тонове вода и пясък в пластове крие и опасност от свлачища и дори от техногенни земетресения.

Освен това САЩ имат по-развита газотранспортна система от Европа с множество частни оператори, работеща в много либерален законов режим. Поради това разходите за пренос на газа от шисти са ниски. Трябва да отчетем и факта, че

шистовият газодобив е високотехнологична дейност, за която извън САЩ все още няма достатъчен брой квалифицирани и опитни специалисти.

Перспективата

В последните месеци към инвестиции в добива на неконвенционален газ се насочват почти всички големи световни играчи (без "Газпром"), ясно е, че това не е безперспективна дейност. Но центърът на нейния кипещ ще си остане в Северна Америка. Според прогнозите на Европа ще й трябва най-малко 10 години, за да може добиваният в ЕС неконвенционален газ да стане реален фактор, влияещ до известна степен върху пазара. Същото важи и за Китай и Индия. Към средата на 2009 г. шистовият газ от САЩ и Канада е около 3% от общия световен добив на "синьо гориво" - приблизително колкото производството на Катар или на Алжир. В световен мащаб това е малко, но в регионален - не.

Пламен Димитров,
Българско геополитическо
грухество

► Към средата на 2009 г. шистовият газ от САЩ и Канада е около 3% от общия световен добив на "синьо гориво"

СНИМКИ BLOOMBERG

Къде сме ние Българските проекции на темата

► България би трябвало да е обнадявана от появата на шистовия газ на световния енергиен небосклон. През април стана ясно, че енергийният гигант "Шеврон" проявява интерес към добива на газ от шисти в България.
► Наскоро и специалният пратеник на САЩ по въпросите на енергетиката за Евразия Ричард Морнингстар посочи България в списъка на европейски-

те страни, които имат потенциал за добив на нетрадиционен газ. Тези знаци от Америка обаче са много общи.

► Засега на българска територия няма никакъв конкретен проект в тази насока. Но шистовият газ вече оказва сериозно влияние върху общата среда, в която България трябва да се ориентира, за да гради своята енергийна стратегия. Пазарните позиции на Газпром започват да изглеждат все по-несигурни.
► Плановите на руския гигант да завладее 20% от американския газов пазар рухнаха. При новата ситуа-

ция втечненият газ, който преди служеше преди всичко като застраховка срещу рисковете от срив на тръбопроводните доставки, се превръща в реална алтернатива. Потребителите могат да я изберат дори и когато няма никаква криза в снабдяването.
► И ако съвсем доскоро вносът на втечен газ бе твърде скъпа опция за сравнително бедна страна като България, сега трябва да се погледне с други очи на идеите за съвместен строеж на газов терминал в някое от пристанищата на южните ни съседки.

Изграждането на затворени жилищни комплекси вече е неизгодно

Залага се на изчистена архитектура и оптимизирани общи части

Инвестицията в затворени комплекси, които изискват изграждане на цялостна инфраструктура и допълнителни съоръжения, вече е неизгодно за инвеститорите, твърдят от компанията GreenLife. Така през идните месеци ще се планират и ще стартира изграждане на самостоятелни сгради с високо качество на материалите и на изпълнението, с оптимизирани вътрешни пространства (без коридори и големи балкони). В кризата инвеститорите предпочитат класическо и стандартно строителство, без сложни архитектурни решения, които допълнително оскъпяват всички дейности. Този подход ще донесе на инвеститорите печалба, а на клиентите жилища с цена на себестой-

ност, която е съществено по-ниска от построените преди кризата апартаменти, твърдят от компанията.

Ключови локации

Инвеститорите в момента насочват търсенето си към малки парцели от 500-800 кв. м на ключови локации. Целта е на парцела да може да се изгради сграда от около 1500 кв. м разгъната застроена площ (РЗП), или около 20 апартамента, чиято реализация е реалистична, и то в обозримо бъдеще, споделят от GreenLife. Цената се определя като себестойност в кв. м застроена площ и в момента се движи около 250 EUR, твърдят от инвестиционната компания. Така за парцел с дуплексима РЗП от 1500 кв. м собственикът може да получи около 375 000 EUR. Според други специалисти от бранша тази цена е висока, защото, като се пресметнат и разходите

по строителството, цената на апартаментите ще бъде висока спрямо нивата на търсене на жилища сега в София - до около 650 EUR на кв. м.

Разсрочване на плащания

Според GreenLife, за да бъде печеливша схемата, инвеститорите трябва да се погрижат и за детайли около строителния процес, чужди на бранша преди кризата. Тъй като банките не финансират груб строеж, а неговата стойност е сравнително висока, предприемачите търсят начин да намалят разходите си в този най-тежък етап на строителството, като преговарят с подизпълнителите. След избора на главен изпълнител строителят и предприемачът заедно договарят с доставчиците да платят едва 20% от стойността на материалите при

► Инвеститорите са се насочили към строеж на малки жилищни сгради, защото могат лесно да продават апартаментите

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

доставка, а останалите да разсрочат. През първите 6 месеца, докато се изгражда грубият строеж, инвеститора плаща на строителя само чистите административни разходи и договорените 20% от стойността на

материалите. Така финансовата тежест се разпределя между различни играчи и реално за много по-малък процент от цялата стойност инвеститора има проект, за който да поиска банково финансиране и да започне

да маркетира. С осигурения кредит и приходите от продажби той се разплаща и доизгражда обекта, като междуременно е осигурил заетост и на изпълнителите и подизпълнителите, обясниха от GreenLife.

Парцелите в София все още остават скъпи

Инвеститорите търсят земи с цена до 150 EUR/кв. м в западното направление на столицата

Парцелите в София все още остават скъпи. Високите цени отблъскват инвеститорите дори и от имоти, чиито характеристики отговарят на търсенето, твърдят специалисти от имотния бранш. Сделки има само за малки парцели от 1-2 дка, на които се правят малки производства или автосервиси.

Западно направление

Във и около "Люлин" (западната част на столицата) се предлагат десетки имоти, някои от тях са с цена дори от 350 EUR/кв. м. Инвеститорите обаче търсят парцели с цена до 150 EUR/кв. м, съобщава Симеон Митев, управител на фирма "Шанс-96". По думите му инвеститорите са с интерес към парцели, като за целта наемат големи консултантски компании. Те не само проучват имотите в района, както и съществуващите обекти, а и целия район от гледна точка на съществуваща към момента инфраструктура, а и от гледна точка на планирана такава.

Предвид кризата на пазара не може да се каже един имот колко точно струва. Важно е какво може да се направи на него, какви са новите транспортни решения и съоръжения, както и очакваните нови обекти около този имот. Така след анализ може да се каже точната цена. Преди 3-4 години беше лесно - на "Добринова скала" цената беше една,

на Околовръстното - друга. Сега това не е така, обясни Митев.

Защо цените не падат

Обяснението на Симеон Митев за това е просто. Някои от парцелите са купени преди кризата с кредити. Техните собственици все още успяват да ги погасяват и затова не искат да продават на по-

в хода на преговорите могат да бъдат намалени в зависимост от възможностите и интересите на страните.

Земя с проект

В центъра на Люлин и по основните артерии бул. "Царица Йоанна" и "П. Владигеров" има малки проекти за разгъната застроена площ (РЗП)

Терени

На бул. "Добринова скала" по посока Западен парк има терени от 3 до 20 дка със средна цена от 100 до 250 EUR/кв. м. Цената се определя от градоустройствените им възможности, твърдят брокери.

На бул. "Добри-

"Гранд мол" се продават терени от 5 до 20 дка с цени от 100 до 110 EUR/кв. м. Парцелът има голямо лице на булеварда, но за част от терените има утежнение - минава голяма електропреносна мрежа и не се позволява строителство, а трябва да останат като зелени площи. В останалата част от терените може да се построят търговски комплекси с малка зона

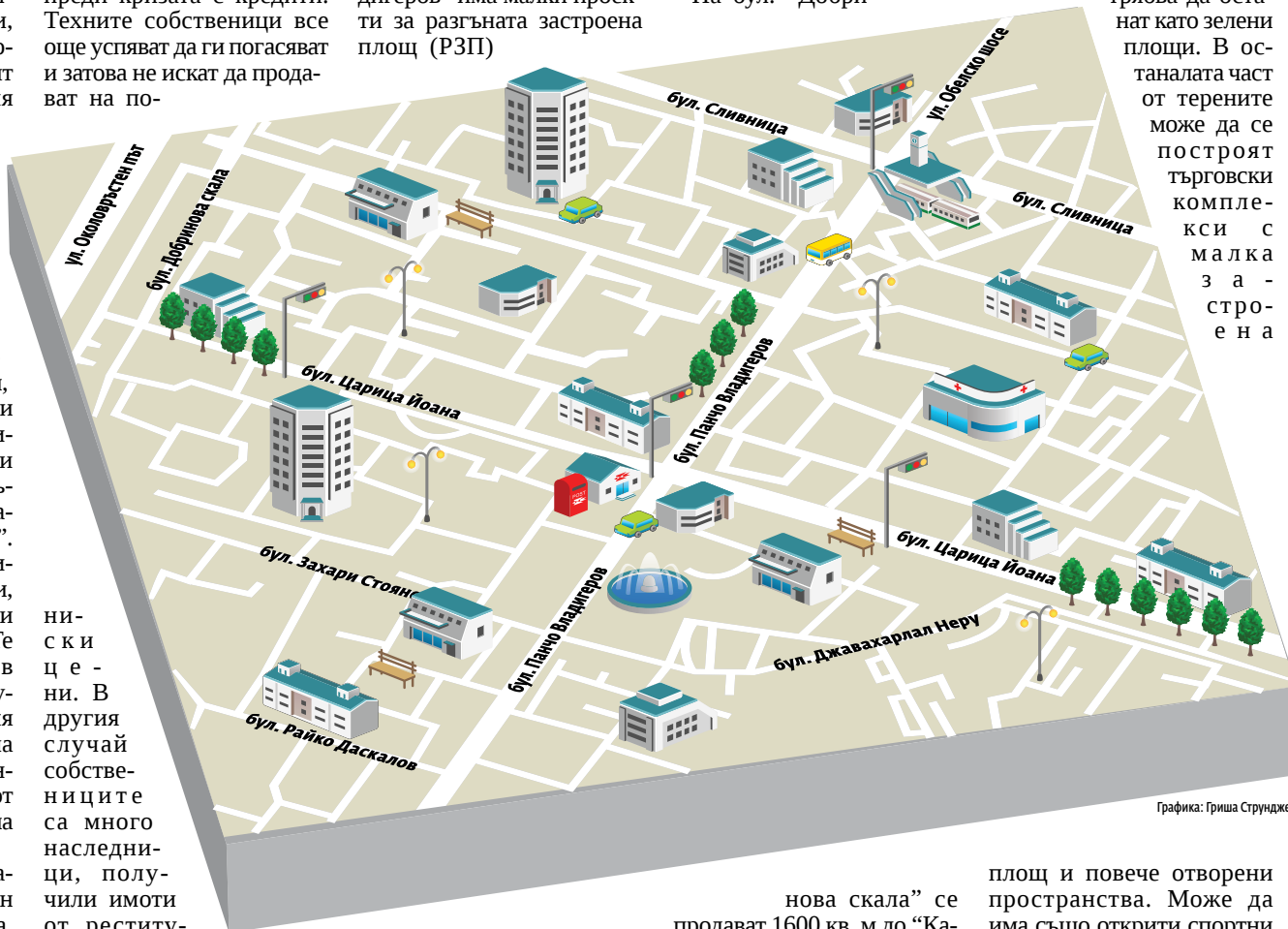
до "Мрамор и гранит" се продава имот от 5-7 дка с цена от 140 EUR/кв.м, но дори и за този парцел, който е с добра цена, нямало клиенти. По бул. "Европа" на тезяха са терени от 3 до 5 дка, подходящи за шоурум или бизнес центрове с цена от 350 до 500 EUR/кв. м. Това е силна дестинация, защото оттам се минава, за да се стигне до магазини като "Бриколаж", "Домко", "Практикер", ХИТ, смятат брокерите.

Близко до "Айко" има терен от 7-8 дка с цена от 130 EUR/кв. м. До "Техномаркет" се продава терен с 50 м лице, който се предлага на цена от около 100 EUR/кв. м. Тя е много добра, смятат брокерите на недвижимостта. Зад магазин "Метро" се продават имоти с цена от 30 до 50 EUR/кв. м, но на тях могат да се изградят логистични бази. Зад бившия завод "Малчика" в индустриалната зона има парцели от 2 до 4 дка с цени до 100 EUR/кв. м.

Бутиков

Продава се и базата на "Кълвача газ" с 10 дка земи до ЖП достъп и нужните за газопровод машини и съоръжения. Това е бутиков имот и има специални условия за неговата продажба, обясни Симеон Митев. Според брокери все по-често се продават не само имоти с проекти, а дори и с производства. Трудно е да се намери купувач в кризата. Най-голям е шансът компания със същия бизнес да купи обявено за продан производство, обясняват занимаващите се с продажби на недвижимости.

Красимира Янева

Графика: Гриша Струнджев

2000-3000 кв. м, които се продават на цена на РЗП. Цените им са много високи и не отговарят на търсенето на инвеститорите, признават брокерите. Друг проект за търговски и бизнес център - на ъгъла на бул. "Сливница" и "Добринова скала", също е за продан.

нова скала" се продават 1600 кв. м до "Кауфланд", на които може да се изгради бизнес център с РЗП от 2000 до 3000 кв. м. Цената на земята е 280 EUR/кв. м.

При входа на "Кауфланд" се продават терени от 1500 до 12 000 кв. м с цени от 200 до 250 EUR/кв. м. На "Добринова скала" до бъдещия

площ и повече отворени пространства. Може да има също открити спортни комплекси и увеселителни паркове, обясни Симеон Митев.

Поносимите цени

Част от имотите не са безумно скъпи, а се продават на поносима цена, смятат брокерите. Например на Околовръстното шосе в "Люлин"

Търговските улици ще оцелеят с по-ниски наеми

Спадът в оборотите на магазините, новите молове и строежът на метрото са виновни за отлива на наематели

Уважаеми клиенти, поради безумно високия наем магазинът ни се премести на следния адрес... Това е надпис на съобщение, залепено на витрината на магазин за детски дрешки в центъра на София. Високите цени на фона на кризата по главните търговски улици е една от причините, които отблъскват наемателите и магазините остават празни. Другата причина е отварянето на новите молове, в които някои търговски марки преместиха своите магазини. Всъщност освобождаването на някои магазини по главните търговски улици започна още през 2009 г. Според различните специалисти този процес ще продължи и през тази, а вероятно и през следващата година.

Без наематели

Свободните площи по главните търговски улици са не повече от 5%, даже бих казал 2-3% и дори по-малко на бул. "Витоша". Лошо влияние в момента оказват строежът на метрото в частта му след бул. "Патриарх Евтимий", както и увеличените модерни търговски площи - новите два търговски центъра, обясни Димитър Киферов - мениджър "Търговски площи" във Forton International. По данни на компанията по второстепенните улици свободните площи са повече - около десетина процента. Прави ми впечатление, че наемателите се сменят по-често - наемат за два-три месеца и не "устискват" при сегашните условия. Ка-

то цяло можем да кажем, че кризата е основният фактор за по-ниската заетост на търговските обекти по улиците, обясни Киферов.

Затова въпросът сега е какво да направят собствениците на магазини по търговските улици, за да бъдат конкурентни едни на други, а и на моловете, които привличат по-голямата част от клиентите - и търговци, и купувачи?

Проблеми и решения

Част от проблемите, които изпитват търговските улици, са и в самите тях - собствеността им е раздробена. Дори и да има търсене за обекти на търговски улици, то обаче не може да бъде срещнато. Например в София се търсят обекти от 500

до 1000 кв. м. Такива обаче няма заради фрагментираната собственост, коментира Иглика Йорданова - мениджър "Търговски площи" в Colliers International. Според нея част от разковничето за по-доброто функциониране на улици като "Витоша" е окрупняването на обекти, за да се отговори на нуждите на сегашните играчи - международните вериги, които са стабилни финансово и имат необходимост да бъдат представени и на търговските улици. Второто нещо, което според Йорданова трябва да се направи, е да се свалят наемните нива. Преди време в интервю за в. "Пари" управляващият директор за България на Colliers International Атанас Гаров обясни, че търговски-

те улици може да помислят дори и за общо управление на имотите, за да са конкурентни.

Гъвкавост

на плащанията

Освен обединяване на магазини, намаляване на наеми при нужда трябва да има и гъвкави схеми на плащания, твърди Димитър Киферов. Според него има голямо търсене на high street (главни търговски улици) от страна на новите брандове (New Yorker, Zara), които по принцип влизат в нова страна първо на high street или правят поне една локация на такава улица. В София на такива места липсват подходящи търговски площи за големите брандове. Кафенетата

Costa Coffee, Starbucks и веригите за бързо хранене като Burger King например също търсят подходящи площи на главните търговски улици - много трудно се намират такива обаче, коментира Киферов.

Търсене

По думите му през последните 6 месеца по търговските улици са откривани по-скоро магазини за дрехи и обувки нисък към среден ценови сегмент, високият сегмент е много силно афектиран от кризата. Също така активни продължават да са супермаркетите, дрогерите и стоките от първа необходимост, като там търсенето остава стабилно, обясни Киферов.

Красимира Янева

► Някои магазини, които съществуват от години в центъра на София, затвориха
СНИМКА БОБИТОШЕВ

► Магазин на бул. "Витоша" е обявил тотална разпродажба
СНИМКА МАРИНААНГЕЛОВА

GRG: Жилищният пазар в България е в тежка криза

Спадът в цените на апартаментите е продължил и през първото тримесечие на годината

България, Ирландия и Тайланд са страни в тежка криза на жилищния пазар без признаци на възстановяване. Това пише в последния си доклад Global Property Guide. По данни на специализирания портал за имоти цените на жилищата в България са намалели с 19% на годишна база, в Ирландия спадът е минус 16%, в Тайланд - минус 20%.

Възстановяване

За разлика от нашата стра-

на много държави в света отчитат сериозно възстановяване на имотния пазар през първото тримесечие на 2010 г., се казва в последния доклад на Global Property Guide. За този период цените на жилищните имоти са се повишили в 19 от 36 страни, включени в официалната статистика на портала. Според последния доклад цените на жилищата в Северна Америка остават "слаби", докато ръстът с 27% на годишна база в Хонконг, 24% в Сингапур и 18% в Тайван са ясни признаци за формиране на балон в Азия.

Старият континент

В Европа се наблюдава възстановяване на пазара на

жилища във Финландия - посъщването е 11.03% спрямо година по-рано, и във Великобритания - с 5%. По време на кризата обемът на ипотеките във Великобритания, която пострада заради прекалено лесното финансиране на покупка на имот, беше рязко свит. Пазарът обаче е успял да се стабилизира, като цените на жилищата в Лондон са скочили с 16% за година.

В Норвегия възстановяването е подпомогнато от стимулиращите пакети на правителството и ниски лихвени проценти, и то при положение че централната банка на страната повиши лихвите по краткосрочните кредити с 0.25 процентни пункта до 2%. В тази страна

цените са се повишили със 7.65% на годишна база.

"Умерените" пазари начело с Германия и Франция отчитат ръст от едва половин процент. Трябва да се има предвид обаче, че техните жилищни пазари не бяха силно засегнати от кризата. За Франция това е втори пореден годишен ръст.

На гъното

Същевременно има признаци, че другите пазари, които година след година отчитаха спад, са достигнали дъното, се казва в доклада. Сред тях са Испания с 6% спад на годишна база, Исландия - 14% на годишна база, Литва с 22% понижени за година и Латвия със

свив от близо една трета за същия период, това е подобрение спрямо срива с 43.07% година по-рано. Нещо повече, през три-

месечието цените бележат ръст спрямо предходното от 10.7%. Според анализаторите това е знак, че дъното е достигнато.

► Жилищният пазар в България няма признаци за възстановяване
СНИМКА МАРИНААНГЕЛОВА

МЕДИЕН БИЗНЕС

Редактор:
Елина Пулчева
epulcheva@pari.bg
tel. 4395-877

Реклама:
Мария Секулова
msekulova@pari.bg
tel. 4395-872

Ирландия Доставчик спира пиратите в интернет

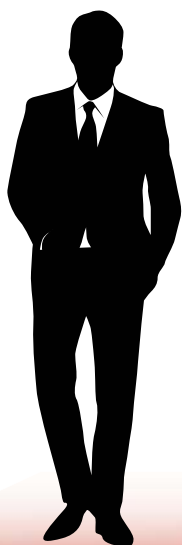
Ирландският интернет доставчик Eircom въвежда метода на т.нар. постепенна отговорност към клиентите си, които споделят нелегално музика в интернет. Чрез него Ирландия се превръ-

ща в първата страна, която започва да използва смятания за най-демократичен метод за ограничаване на интернет пиратството. Доставчикът в Ирландия всяка седмица ще предупреждава абонатите на 50 IP адреса, за които има сигнал, че нарушават авторските права в интернет и нелегално споделят файлове със защитено съдържание.

50

▶ абонати на седмица ще бъдат предупреждавани, че нарушават авторските права в интернет и нелегално споделят файлове със защитено съдържание

Битката за шеф на БНТ

Кирил Гоцев,
генерален директор
на БНТ 2002 - 2004 г.

Не съм завършил за магьосник и не виждам как ще успее да се справя с дълговете на телевизията, които многократно надвишават приходите ѝ от реклама от 6 млн. лв. С тези пари дори не може да си плати дълга към "Виваком". Не виждам нищо добро у тези, от които зависи ръководството на телевизията. Дал съм 30 години от живота си на БНТ, но и аз си имам цена

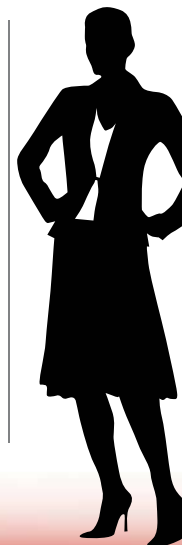
Уляна Пръмова,
генерален директор
на БНТ 2004-2010 г.

Новият генерален директор на БНТ трябва да е млад човек, много енергичен, прагматичен и задължително трябва да познава телевизията. Това, което аз му завещавам сега, са работещи антикризисни мерки, добра програма и 80% цифровизирана база. Естествено ще трябва да се справи и с много трудности, като ограниченото финансиране и манталитета на някои хора

Вяра Анкова,
директор на Дирекция
"Информация" в БНТ

Още не съм решила дали ще се кандидатирам за генерален директор на БНТ. Има много фактори, които обуславят едно такова наистина сериозно решение. Пък има и много време по закон, в което да помисля и да взема решение

Поля Станчева,
бивш генерален директор
на БНТ

Аз обикновено решавам какво да правя към края на такива конкурси. След около 2 седмици мисля, че ще бъда готова с решението. Засега още не знам как ще постъпя

Вяра Анкова е най-вероятният нов генерален директор на телевизията

След като БНТ се сдобил миналата седмица със своя нов стар генерален директор Валерий Тодоров, страстите в общественото радио започнаха да се успокояват. Затова пък тези на "Сан Стефано" от вчера са нажежени. Тогава стартира срокът за подаване на документи за конкурса за шеф на БНТ. По традиция обаче всеки чака последния възможен момент, за да заяви желанието си за борбата. Затова вчера в СЕМ не беше депозирана нито една кандидатура, каза за в. "Пари" председателят на регулатора доц. Георги Лозанов. Според някои експерти се очаква да има голям наплив от кандидати. Битката и тази година се очертава да бъде безмилостно жестока, забулена в мистерия до последния момент.

Съвет

Аз бих посъветвал всички участници да дойдат първо на обществената дискусия за БНТ, която ще направим на 16 юни, за да се запознаят с препоръките и изискванията ни по отношение на бъдещето на телевизията, каза още доц. Лозанов. До-

кументите ще се приемат до 1 юли. Следват събеседвания с кандидатите, които ще са на 12, 13 и 14 юли. На 15 юли се очаква да стане известно името на новия генерален директор на БНТ.

Заподозрени

От известно време в публичното пространство се въртят няколко "заподозрени" имена. Сред най-добрите кандидатури би била тази на Вяра Анкова, която в момента е директор на новините на БНТ, твърдят медийни специалисти. Тя има около 20 години стаж в телевизията и познава процесите отвътре. Друг евентуален кандидат е бившият шеф на БНТ Кирил Гоцев. Той ръководи медията от 2002 до 2004 г.

"Не съм решил още дали ще се кандидатирам. А и не съм сигурен, че прокуратурата ще е толкова благосклонна към мен, колкото към сегашното ръководство. Не мисля, че конкурсът ще бъде проведен в определените срокове, говори се, че е предрешен. Чувам, че новият генерален директор ще е някой от на-

стоящото управление, който да прикрие бакиите му", каза за в. "Пари" Гоцев. В състезанието вероятно щял да се включи и Борислав Геронтиев, бивш програмен директор на БНТ. Когато напусна поста си през 2008 г. обаче, той заяви, че не може да си затваря очите пред огромна финансова далавера на гърба на държавната телевизия.

Грега

Сред имената, които се спрягат още, са и бившата шефка на БНТ Поля Станчева, която тази година кандидатства и за поста в радиото. Въпреки че предложенията ѝ за развитието на медията се припокриваха донякъде с тези на Валерий Тодоров, тя не успя да се пребори за втори път за креслото на шеф на обществената медия. И двамата искаха да открият радиостанции в Кърджали и Смолян. Конкуренция на Станчева щяла да прави напористата коментаторка на културния афиш в "Здравей, България" по Нова тв Люба Кулезич. Тя обаче е категорична, че не желае да участва в предрешени конкурси.

Елена Петкова

България Комуникационни специалисти обмениха опит

София беше домакин на втората годишна регионална среща на членовете на Европейската асоциация на директорите по комуникация (EACD). Събитието у нас събра комуникацион-

ни специалистиот водещи български и международни компании. Те говориха по темата "Интегрирането на корпоративни комуникации в събития за клиент". България беше една от 34-те държави домакин на регионалните дебати на EACD през тази година заедно със страни като Белгия, Великобритания, Франция, Германия, Русия, Испания и др.

Интервю Валери Тодоров, генерален директор на БНР: Програмното съдържание в цифровата епоха ще е най-важно за БНР

Може да се мисли за обединяване на някои дейности на националното радио и БНТ

► **Господин Тодоров, през изминалата седмица бяхте преизбран за генерален директор на Българското национално радио. Какво повлия върху решението на членовете на Съвета за електронни медии, за да ви поверят отново този пост?**

- Този въпрос по-скоро трябва да отправите към членовете на СЕМ. Защитената от мен преди 3 години концепция за развитието на националното радио е изпълнена. Радиото успя коренно да промени и организацията си на работа. Удвоихме рейтингите и доверието - това според мен е част от оценката, която е повлияла, за да бъда преизбран.

► **Каква е вашата концепция за развитието на радиото?**

- Моята концепция е изградена върху реална основа, върху постигнатото до момента. Тя е изградена на базата на следващи промени, свързани с цифровизацията, промяната в медийната среда, реорганизацията на програмите и развитието на обществената функция на националното радио.

► **Кои ще са приоритетите ви като генерален директор на БНР?**

- Най-важната задача е програмното развитие. В цифровата епоха, в която ще има изключително разнообразие на електронни, цифрови услуги и програми, съдържанието ще е най-силната страна. БНР разполага с богати документални и музикални фондове - ще открием достъпите до тях чрез цифровото пространство и интернет. Ще се увеличат възможностите за мобилно приемане на услуги от радиото. Ще се разширят опциите, които предлагаме, и в интернет пространството чрез сайта на БНР. За бъдеще ще може да се сърфира улеснено в различните програми, музикалните фондове ще се съберат на едно място. Като цяло визуализацията на радиото ще бъде една от водещите тенденции, към които ще се придържаме.

► **Кое ще бъде най-важното в развитието на БНР заанапред?**

- Смятам, че ключови фактори оттук нататък ще бъдат две направления - промяната в съдържанието на програмите и работата в новата цифрова среда. С внедряването на цифровизацията, с дигитализирането на фондовете ще се откриват възможности за по-широ-

ко присъствие на радиото в цифровото и електронното пространство. В близкия месец ще влязат в действие новите студийни комплекси на програмите "Хоризонт" и "Христо Ботев". С това ще бъдат осигурени всички предпоставки за преминаването ни в цифровата ера. В областта на излъчванията БНР вече работи с два цифрови формата.

► **Ще успее ли БНР да се вмести в дадените от ЕС срокове за завършването на цифровизацията?**

- По отношение на радиото ние вървим изпреварващо в две посоки. Първо, цифровизацията на радиото беше заложена в националното законодателство, с което България изпреварва медийната практика в повечето европейски страни. Вторият важен момент е, че националното радио вече е напред с внедряването на тези цифрови формати.

► **Заговори се за сливане между БНТ и БНР. Възможно ли е според вас да се случи подобно нещо в бъдеще?**

- Може да се говори за някакво обединение на радиото и телевизията, но не и в този вид, в който са правени опити досега. Обща администрация на двете медии противоречи на идеята за цифровите технологии, тъй като дори в цифровата ера радиото и телевизията ще са различни. В тази връзка смятам, че подобно бъдеще на двете медии би било най-лошото, което може да се случи. Може да се говори за някакъв вид обединение на обществените медии - за съгласуване на техните интереси, но с гаранции за запазване на самостоятелността в програмното и в бюджетното планиране на радиото и телевизията.

► **Какви качества трябва да притежава бъдещият шеф на БНТ, за да се справи с предизвикателствата на поста през следващите години?**

- Предстои цифровизация на телевизията, затова и изборът на нов шеф е много важен. Смятам, че генералният директор на БНТ трябва да има мениджърски качества. От него ще се иска много, тъй като той трябва да има достатъчно технически опит и същевременно, тъй като водещо ще е съдържанието, да бъде много добре запознат с програмното планиране.

Елина Пулчева

започна

Люба Кулезич,
ководещ на "Здравей, България"
по НТВ

В медиите пише, че конкурсът е предрешен и че Вяра Анкова е най-вероятният победител. Аз нямам сили да участвам в нечестни състезания и това не ми отива. Нека СЕМ да излезе и да каже, че победителят не е предварително известен. Когато това стане, тогава ще мога да ви отговоря дали ще се кандидатирам или не

Илюстрация: Вихър Ласков

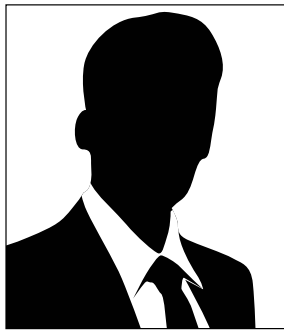
СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

КАК ДА
ИЗПРАТИТЕ
ВАШЕТО
БИЗНЕС
ПРЕДЛОЖЕНИЕ
НА ПРАВИЛНИЯ АДРЕС

За да е успешна вашата
маркетингова стратегия,
поръчай адресен списък.
www.daxy.com

ПРЕДИ ДА ПУСНЕШ ПИСМОТО!

ДАКСИ

Визитка

Име: **Боян Юруков**
 Възраст: **25 години**
 Професия: **Информатик**
 Роден в: **България**
 Живее и учи: **Германия**

Хоби

Боян Юруков следи отблизо обществената поръчка за нов сайт на парламента

В личния си блог yurukov.net Боян пише: "Обичам да се ровя в мрежата. Нямам точно определена цел. Общо взето, търся социални мрежи, новости, възможности за подобрения, тенденции, модели, интересни истории и други привидно несвързани едно с друго не-

ща. Понякога забелязвам нещо и то ме завладява за известно време." В последно време Юруков е завладян от нова гореща тема - обществената поръчка за новия сайт на Народното събрание. В последно време в блога му се появяват няколко подробни публикации във връзка със състоянието на сайтовете на държавните институции. В тази връзка в "Пари" го помоли да коментира три сайта - на парламента, Външното министерство и на президентството.

www.държава.БГ

Какво липсва на сайтовете на държавните институции, за да започнат да работят в полза на обществото

<http://www.mfa.government.bg/>

<http://www.parliament.bg/>

<http://www.president.bg/main.php>

Илюстрация: Вихър Ласков

За какво ѝ е на една държавна институция сайт? Зависи на кого се задава този въпрос. Ако сте журналист, от такъв ще научите за пресконференции, отваряне на офери за магистрали и скандални статии на политици. Ако сте представител на фирма, най-вероятно ще търсите подробности за обществени поръчки, нормативни актове и статистическа информация. Ако пък сте обикновен гражданин, надали някога ще попаднете на такъв и ще отхвърлите темата като поредното нещо, за което се харчат безсмислено държавни пари.

Макар да говорим, че живеем в дигиталната ера, много малка част от държавата ни е преминала в нея. Наистина всяка институция има сайт, но скептичният гражданин ще е прав да се съмнява. Прав е не защото няма нужда от такива представителни страници, а заради безполезността на сегашните. В последните месеци занимавам читателите на блога си с обществената поръчка за сайта на Народното събрание. Там се публикуват решения, законопроекти и стенограми, които засягат пряко както право- и природозащитните организации, така и бизнеса. В търсенията си показвах, че поръчката и подадените офери са направени така, че да спечели точно определена фирма. Това, разбира се, не е нещо ново - подобни скандали има в много други институции. Нещо повече - в доста от поръчките за сайтове - като тези за общини и областни управы, изпълнението е толкова лошо, че сайтовете са

практически неизползваеми.

Информационен хаос

Резултатът от милионите похарчени досега е, че държавата ни може да се похвали със сайтове като този на президентството, Министерския съвет, парламента и Външно. Ако влезете в който и да е от тях, ще намерите хаос от линкове, снимки, новини и дори банери. От дизайнерска гледна точка единствено чисто новият сайт на Външно министерство може да се похвали, че не прилича на тези от 90-те. Може би ще кажете, че съдържанието е по-важно, но нито в този на президента, нито в този на кабинета информацията е добре структурирана и лесна за намиране. Дизайнът е този, който помага на посетителите да намерят търсеното. В случая на Народното събрание и това не би помогнало, защото често липсват текстове на решения и законопроекти. Вината естествено се размива някъде по веригата.

Проблемът всъщност е, че никой явно не намира тези сайтове за важни. Дори с 200 хил. лв., отделени за новия сайт на парламента, надали нещо ще се промени. Причината е, че няма стратегия за развитие. Липсва концепция. Поръчват се сайтове колко да се усвоят някакви средства и да има нещо "там". Резултатите обаче са лоши. След сигнал от блогъри и последвалия скандал беше спряна поръчка от 2 млн. лв. за нов представителен сайт на тури-

зма у нас. Вече има нова заявка, но този път за 3 млн. лв. под формата на реклама. На летището във Франкфурт има билборд от подобна поръчка, от който на всеки графичен дизайнер би му се приплакало. Също както от повечето обществени сайтове.

В търсене на визия

На този етап страниците на институциите ни са като онези ниски гишета, пред които трябва да се кланяме на чиновниците, за да получим нещо. Ако приемем това сравнение, излиза, че електронното правителство у нас по-скоро копира стария модел на работа, вместо да го реформира. Разликата в интернет обаче е, че реформата може да стане много по-бързо. При електронното правителство почти няма участие на чиновници, което спестява време и грешки.

Изключвайки човешкия елемент, тези сайтове решават двата основни проблема пред бизнеса ни - тромавите процедури и корупцията. Мрежата е инфраструктура за бизнеса и в най-близко бъдеще ще стане също толкова важна, както магистралите. И в момента се харчат пари в тази насока, но единственото липсващо парче от пъзела е визия. Затова може би трябва да вземем насериозно сайтовете на институциите и да изискваме повече от тях. Визията ще дойде от това търсене.